

ŽELEZAR

JESENICE, 15. SEPTEMBRA 1959
11. ŠTEVILKA I. LETNIK

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

Kako smo tekmovali v juliju

Rezultati tekmovanja
v juliju

Iz doseženih rezultatov vidimo, da so se posamezni obrati kar lepo vživeli v tekmovalno, vendar pa moramo ugotoviti, da so se osnovnemu elementu, na katerem celotno tekmovalno

temelji, izognili. To se vidi iz števila racionalizatorskih predlogov in izboljšav, minimalnih v primerjavi z bogatimi rezervami, ki so še neizkoriščene v našem podjetju. Prav tako vpli-

va to prizadevanje tudi na produktivnost, izkoriščanje obratnega časa in zmanjšanje nezdod.

Naloga obratovodstev je, da prikažejo delavcu pomen pove-

Pogoji tekmovanja so v nekaterih primerih sicer nekoliko subjektivni, kar je izzvalo nekaj opomb. Vsi to vemo, vendar pri tako pestri skupnosti najrazličnejših obratov ni lahko najti skupnega merila za ocenjevanje. To težavo moramo upoštevati in storiti vse, da tempo dela pospešimo ter res ustvarimo več proizvodov in kvaliteto boljših.

Mnenja smo, naj bi ti, prvotno postavljeni pogoji za tekmovalno ostali do nadaljnjega še nespremenjeni, dokler ne bi predlogi posameznikov pokazali boljšega načina ocenjevanja z manj subjektivnimi vplivi.

Julijsko tekmovalno je pokazalo, da so odnosi med proizvodnimi in vzdrževalnimi obrati precej uravnovešeni, saj je kljub pripombam dosegla mehanična delavnica v juliju s 6. mestom zelo lep uspeh. Prav tako bi lahko rekli za energijo z 10. mestom.

Poskrbeti moramo, da bomo v bodoče še bolj sistematično obdelali rezultate ter do skrajnosti dosledno pregledali posebno tiste točke, v katerih smo po rezultatih slabši kot l. 1958.

S potrebno vztrajnostjo je dosegla šamotarna v juliju 1959 častni naslov najboljšega obrata v Železarni. Tesno za njo sta žična valjarna in Javornik I, sicer pa pogledimo razpredelnico in dosežene točke:

1. šamotarna	242
2. žična valjarna	207
3. Javornik I	204
4. plavž	194
5. livarne	177
6. mehanična delavnica	155
7. martinarna	137
8. promet	133
9. valjarna 2400	110
10. energija	108
11. hladna valjarna	74
12. elektro peč	70
13. elektrodni oddelek	30
14. žebljarna	29
15. konstr. del.	27
16. vzdrževanje Javornik	23
17. jeklovlek	13
18. elektro delavnica	—12
19. žičarna	—14
20. OTK	—16
21. transport	—45
22. gradbeni oddelek	—51
23. cevarna	—230
24. Javornik II	—258

Za podroben pregled uspehov je priložena posebna tabela, ki nazorno pokaže razliko navzgor ali navzdol v vsaki disciplini posebej.

Rezultati tekmovanja v juliju 1959

	Plavž	Martinarna	Elektro peč	Žična valjarna	Javornik I.	Javornik II.	Valjarna 2400	Jeklovlek	Hladna valjarna	Žična	Cevarna	Žebljarna	Elektrodni	Livarna	Šamotarna	Elektro del.	Javornik III.	OTK	Promet	Transport	Energija	Mehanična del.	Konstruktivna	Gradbeni
Produktivnost vsaj 1 milija	+ 152	+ 138	+ 75	+ 158	+ 135	- 110	+ 37	- 17	+ 154		+ 50	+ 35	+ 78	+ 117	+ 254	- 48	- 11	+ 28	+ 75	- 1	+ 152	+ 152	+ 6	+ 9
Izkoriščanje obratnega časa	+ 41	- 4	- 21	+ 28	+ 26	- 148	+ 45	- 2	- 83	- 6	- 308	- 9	- 34	+ 27	- 40	+ 16	+ 22	- 58	+ 24	- 20	- 53	+ 8	- 12	- 74
Racional. in inovator. predlogi	+ 3						+ 5						+ 10											
Zmanjšanje odpadkov do 7 dni	- 6	+ 2	+ 6	+ 6	+ 11	- 4	+ 8	+ 8	- 7	- 13	+ 1	- 4	- 11	+ 11	+ 11	+ 7	+ 6	- 3	+ 15	+ 9	+ 3	+ 7	0	+ 9
Zmanjšanje nezdod (dni)	+ 11	0	+ 3	- 7	+ 15	- 9	+ 0	+ 6	- 5	- 3	+ 10	- 5	+ 5	- 3	+ 6	+ 3	- 1	+ 1	+ 10	+ 21	+ 7	- 1	+ 15	- 2
Rad. in čistota v obratu	+ 15	+ 7	+ 7	+ 12	+ 11	+ 8	+ 12	+ 10	+ 15	+ 15	+ 16	+ 12	+ 12	+ 15	+ 17	+ 10	+ 7	+ 10	+ 9	+ 9	+ 11	+ 7	+ 15	+ 7
Stroški rola	+ 194	+ 157	+ 70	+ 207	+ 200	- 235	+ 140	+ 13	+ 14	- 16	- 234	+ 29	+ 40	+ 107	+ 242	- 12	+ 23	- 16	+ 133	- 48	+ 100	+ 155	+ 27	- 51

828 prošeni pred stanovanjsko komisijo

Namen tega članka je seznaniti člane kolektiva, predvsem prosilce za stanovanja, z nekaterimi načelnimi sklepi in ugotovitvami komisije za razdeljevanje stanovanj.

Po razglasitvi splošnega zakona o stanovanjski skupnosti (Uradni list številka 16 z dne 22. aprila 1959) je podjetje prevzelo v svojo upravo vse stavbe, grajene po letu 1945. Za razdelitev stanovanj v že zasedenih in novo zgrajenih zgradbah se je formirala komisija za razdeljevanje stanovanj pri Centralnem delavskem svetu Železarne Jesenice. Na 16. rednem zasedanju je bil sprejet in potrjen pravilnik za dodeljevanje stanovanj ter imenovana komisija, ki jo sestavljajo naslednji tovariši: Maks Krmelj, Stane Bratanič, Janko Siler, Jože Pesjak in Tone Rebolj, vsi člani našega kolektiva.

Pred to komisijo so težke naloge, saj bo treba razdeliti približno 120 stanovanj med 828 prosilcev. Vsaka prošnja, ki jo komisija dobi, se smatra za popolnoma objektivno. Kratak preizkus, oziroma analiza vloženih prošenj nam da naslednjo sliko prosilcev, ki jih delimo:

- član kolektiva, ki nimajo stanovanj;
- član kolektiva, ki živijo ločeno življenje;
- član kolektiva, ki gradijo svoje lastne hiše;
- član kolektiva, ki so, oziroma bodo dediči hiš;
- član kolektiva, katerih starši imajo zelo prostorna in udobna stanovanja;
- član kolektiva, ki imajo prošnje vlozene za stanovanja zaradi družinskih ali hišnih prepirov.

Takih primerov je mnogo in prav zaradi teh različnih primerov bo imela komisija zelo težko nalogo, saj bo morala stanovanja razdeliti med res najbolj upravičene in potrebne prosilce.

Da bi se že vnaprej izognili neljubim kritikam, je komisija (Nadaljevanje na 2. strani)

čanja proizvodnje in njeno pomenitev z raznimi predlogi. Pri tem pa ne smemo pozabiti na kvaliteto, ki naj bo osnova našega dela in nam bo garant za uspeh podjetja tudi v bodočnosti.

Ing. Matevž Hafner - naš glavni direktor 50 letnik

Med številnimi našimi letošnjimi jubileji je tudi naš glavni direktor, ki bo 20. 9. t. l. praznoval petdesetletnico rojstva.

Mnogo je vzrokov, ki nam ob tem jubileju narekujejo, da posvetimo nekaj skromnih vrstic človeku, ki dan in noč dela in bdi nad življenjem in delom naše velike železarne.

Rodil se je v Skofji Loki, starem mestecu med sotočjem Selške in Poljanske Sore ob prehodu hribovja v ravno Sorško polje. Tu je preživel svoja otroška leta in končal 5 razredov osnovne šole. Šolanje je nadaljeval v Ljubljani na realki, kjer je tudi maturiral. Zela po znanju ga je vodila na Dunaj. Vpisal se je na Tehniško visoko šolo. Zelo mlad, star še ne 24 let, je 1933. leta že imel diplomirovanje strojnega inženirja. Vrnil se je v domovino in se zaposlil v ladjedelnici v Splitu. Čez dve leti je prišel v Ljubljano v Strojno tovarno in livarno, kjer je delal skoraj štiri leta. V naši tovarni se je prvič zaposlil 30. aprila 1939. leta. Delal je na raznih vodilnih mestih, v konstrukcijski in mehanični delav-

nici, livarni ter nabavnem in planskem oddelku. Obogatil si je svoje znanje in pridobil mnogo dragocenih izkušenj.

Naša obsežna povojna naloga — izgradnja bazične težke industrije, je potrebovala mnogo visokokvalificiranih kadrov, katerih pa je bilo tedaj več kot premalo. Med prvimi je bil premeščen z Jesenic v Beograd na Generalno direkci-

jo črne metalurgije, kjer je delal dobro leto dni. Takratni zvezni minister za težko industrijo tov. Franc Leskošek-Luka je ing. Hafnerju poveril težko in odgovorno nalogo: imenoval ga je za direktorja kapitalne izgradnje Železarne Zenica. Na tem odgovornem mestu je delal polnih devet let. Na prostranih zelenih travnikih in pašnikih so zrasli pod

njegovim vodstvom novi pomembni objekti: velika koksar- na, visoke peči, valjarne, kovčarnice in številni drugi objekti. Vsi ti objekti danes služijo zeniškemu železarjem, da proizvajajo železo, jeklo, razne valjane proizvode in koks. Ti objekti bodo ostali trajen spomin na moža, ki je v najtežjih dneh naše izgradnje socializma častno in z velikim delovnim navdušenjem izpolnil svojo nalogo. Za to svoje veliko delo je dobil zasluženo visoko priznanje od predsednika republike tov. Tita, ki ga je lani odlikoval z redom dela I. stopnje.

Preteklo je že več kot leto dni, odkar je prevzel najodgovornejšo in naporeno delovno mesto v naši železarni. V tem kratkem času se je v podjetju marsikaj spremenilo. Povsod se čuti njegova obsežna sposobnost, skrb za človeka, skrb za proizvodnjo, kvaliteto, novogradnjo in široko koncepcijo naše jeseniške in železarske prihodnosti. Naš delovni kolektiv je pod njegovim vodstvom dosegel že lepe uspehe.

Ob 50-letnici mu vsi iskreno in toplo čestitamo. Želimo mu vse dobro, srečo in zdravlje. Prav tako mu želimo, s pomočjo organov družbenega samoupravljanja in družbeno političnih činiteljev podjetja še mnogo delovnih uspehov za dobro našega kolektiva in našo socialistično skupnost.

Srečno in na mnogo leta!

Pohiteti je bilo treba, da je bila gotova ob predvidenem roku. V nedeljo 6. septembra pa so se odprla vrata novozgrajenega poslopja, ki je bilo ob priliki slavnostne otvoritve izročeno svojemu namenu.

Naši otroci so dobili novo šolo

Preteklo nedeljo je bila v našem industrijskem revirju slavnostna otvoritev nove šole, ki se je je udeležilo poleg šolske mladine veliko število občanov. Množica, zbrana pred novim poslopjem, ki ga je projektiral poznani arhitekt ing.

828 prošelj pred stanovanjsko komisijo

(Nadaljevanje s 1. strani)

osvojila nekaj načelnih sklepov, katerih se bodo člani komisije morali držati, in sicer:

1. Obstoječo prioriteto listo ObLO se sprejme in pregleda, če odgovarja točkovnemu sistemu, ki je priložen Pravilniku o delitvi stanovanj.

2. Napravi se nadaljnjo prioriteto listo.

3. Pregledati in točkovati se mora tudi ostale prošnje, ki sedaj ne bodo rešene.

4. Stanovanjska komisija pregleduje stanovanja na terenu v polni zasedbi, to je 5 ali najmanj 3 člani.

5. Noben član komisije nima pravice obljubljeni stanovanj prosilec. V primerih, da je to storil, se ga predlaga Delavskemu svetu za razrešitev dela v komisiji.

6. Stanovalec se v stolpnicih dodeljuje stanovanje po številu družinskih članov. — Majhno stanovanje 3-članski družini, veliko stanovanje 4 ali več članski družini. Razlike nastopajo samo, če so otroci starejši od 16 let.

7. Prošnje za stanovanja bo obravnavala komisija le, če jo vložijo družinski poglavar, zaposlen pri našem podjetju. V primeru, če je v Železarni zaposlena žena, mož pa je zaposlen drugje, se prošnja odstopi Občinskemu ljudskemu odboru.

8. Družinski sporji niso osnova za reševanje stanovanjskih prošelj. Komisija bo sicer iskala možnost zamenjave, ne smatra jih pa kot prioritete.

Komisija bo delala popolnoma samostojno, brez osebnih urgenc in zastopniškega sistema. Vse prošnje, vložene na tovarniški odbor sindikata, Delavski svet, Upravni odbor, sekretarja podjetja, ali katerokoli drugo organizacijo, bodo brezpredmetne in se ne bodo reševale.

To je samo nekaj sklepov, ki jih je sprejela Komisija za razdeljevanje stanovanj na prvem skupnem zasedanju. Če bodo vsi prosilci upoštevali pojasnila referenta pri Stanovanjski komisiji in Komisijo čim manj nadlegovali, bodo s tem mnogo pripomogli k čimprejšnjemu in čimpravičnejšemu razdeljevanju stanovanj, ki so trenutno na razpolago.

F. G.

Oto Gaspari, je štela preko 4000 občanov. Slavnost je ob prisotnosti predstavnikov družbeno-političnih organizacij in gostov otvoril predsednik Obč. odbora Jesenice tovariš France Treven.

Moderno opremljeno šolsko poslopje ima 22 svetil in sodobnih razredov, ki lahko sprejmejo 770 učencev. V tem poslopju sta naši prostor dve osemletki, od katerih ima vsaka svojo risalnico, fizikalno predavalnico in delavnico za praktičen pouk. Prav tako je v šoli tudi lepo opremljena šolska kuhinja s prostori za pouk gospodinjstva. V gradnji pa je še telovadnica, ki mora biti gotova do konca tega leta.

Stroški za gradnjo šole in celotne opreme bodo znašali okoli 280 milijonov dinarjev, z njo pa smo dobili prepotrebni šolski objekt za vzgojo naših najmlajših.

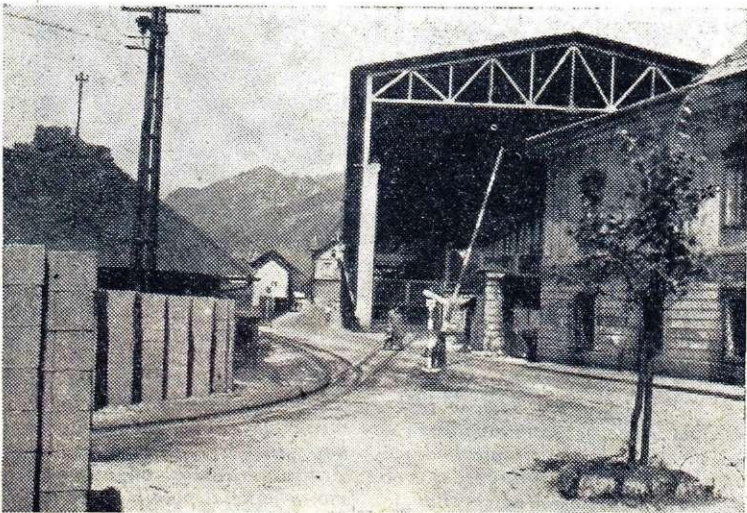
Edo Žagar

Televizija tudi na Jesenicah

V prvomajski številki revije »Železar« smo objavili članek, ki so ga prispevali sodelavci RTV Ljubljana. V tem članku smo obvestili prebivalstvo železarskih Jesenic, da ni več daleč čas, ko bomo tudi na Jesenicah ter bližnji okolici lahko gledali televizijski program. Nismo se motili. Pred nekaj dnevi so bili opravljeni prvi poskusi in to v »Kazini« ter v »Delavskem domu« pri Jelenu. Zdaj ni več strahu, da bi naš gorenjski kot ostal brez televizijskega programa. Med prvimi, ki so nabavili nove televizijske sprejemnike, je tudi delavsko-prosvetno društvo »Svoboda« Toneta Čufarja, Jesenice, ki pripravlja ustanovitev delavskega kluba. V tem delavskem klubu bo nameščen televizijski sprejemnik, poleg tega pa bodo

na programu zanimiva predavanja, literarno glasbeni večeri, dalje razgovori o važnih problemih s področja delavskega in družbenega upravljanja, skratka o problemih, ki se nanašajo na razvoj železarskih Jesenic.

Zamisel o delavskih klubih ni nova, v nekaterih industrijskih središčih, zlasti na Štajerskem ter v Postojni tovrstni klubi že uspešno opravljajo svojo nalogo. Na Gorenjskem smo glede tega nekoliko pozni, kajti počakati je bilo treba na čas, ko je možen televizijski sprejem. Prepričani smo, da bodo zgledu DPD »Svoboda« Jesenice pri organiziranju delavskega oziroma televizijskega kluba sledila še ostala amaterska prosvetna društva v naši občini. Pri nabavi televizijskih sprejemnikov bo našim društvom

Pogled v tej smeri bi nam pred 15 leti nudil povsem drugačno sliko

Zaključki 15. in 16. seje upravnega odbora

Na 15. redni seji dne 25. avgusta 1959 je UO sprejel med ostalimi naslednje važne sklepe, s katerimi želimo seznaniti kolektiv.

1. Po določilih člena 76 Pravilnika o delovnih razmerjih ima UO pravico, da delavcem na delovnih mestih, ki so trajno izpostavljeni zdravju škodljivim vplivom, podaljša redni letni dopust. V ta namen je izdelal UO seznam delovnih mest, ki naj bi bila upravičena do teh dopustov. O seznamu so v obratih razpravljali in vrnili so ga s številnimi pripombami. Če bi UO upošteval vse te pripombe, bi imel skoraj vsak član kolektiva pravico na podaljšani redni letni dopust.

Novi seznam je sestavljen in za njegovo sestavljanje je bila imenovana posebna komisija. Upoštevana so delovna mesta, ki jih za to predvideva analitična ocena in pa ona delovna mesta, na katerih so po podatkih zdravnikov OA delavci obolevali za poklicnimi boleznimi. Tudi ta seznam je, ko so ga vrnili iz obratov, pretrpel znatne spremembe in se je zelo razširil. Seznam je dostavljen obratom, da ga izobesijo na oglasnih deskah in da kolektiv da o njem svoje mnenje.

Ko je UO razpravljal o pripombah kolektiva, je končno sklenil, da dodatnih dopustov na teh delovnih mestih iz naslednjih razlogov ne bo:

a) ker je splošno pomanjkanje delovne sile in v podjetju že itak mnogo preveč delavcev odsotnih.

b) ker ima večina delavcev, ki so po seznamu upravičeni do dodatnega dopusta, že 30 dni rednega letnega dopusta.

c) ker so delovna mesta, ki so v seznamu predvidena za dodatni dopust, že všteta bodisi v tarifnem pravilniku (dodatek vključen v tarifno postavko za prah na plavž, martinarni in livarni) ali pa v Pravilniku za otežkočena dela.

d) ker je nemogoče odrediti točno mejo med onimi, ki so upravičeni do dodatnega dopusta, in med onimi, ki niso upravičeni.

Takšno je bilo mnenje tudi nekaterih obratov.

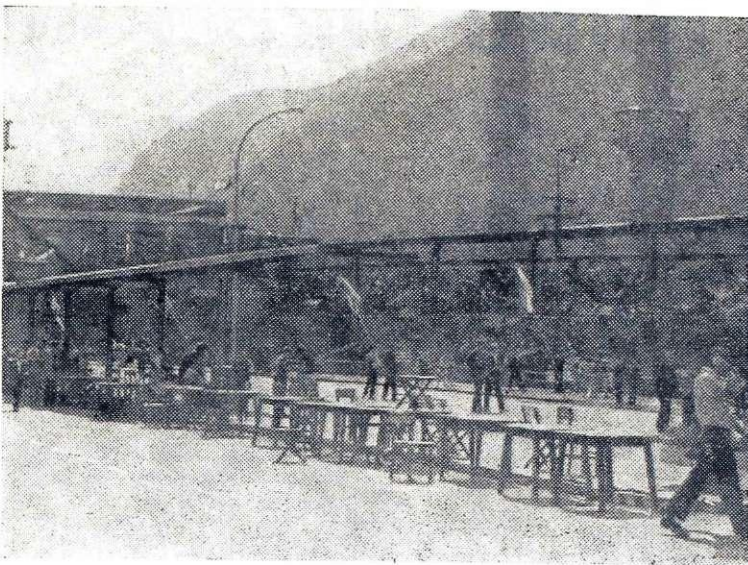
Ker pa so nekateri že izkoristili dodatne dopuste, je UO sklenil, da bodo te dodatne dopuste nadoknadili z nedeljskim delom. O tistih, ki so izkoristili dodatni dopust, pa nedeljskega dela nimajo, bodo sestavili seznam in bo UO naknadno sklepal, kaj je potrebno ukreniti.

Po sklepu UO bo moral personalni oddelek poročati, kako to, da so nekateri že izkoristili dodatni dopust, ko seznam

dividualnih premij. Z vsemi poročili se je UO strinjal, ker se niso izdatneje razlikovale od normalnih. Zahteval je samo od norme oddelka sporočila, zakaj so v kamnolomu dosegli tako visok faktor norme in sicer 1.71.

Glede pripisovanja ur za manjkajoče delavce je UO dal naslednje tolmačenje in sklep:

Ure za manjkajoče delavce se lahko pripisujejo samo delavcem, ki jih predvideva čl. 30 Pravilnika o normah. Nikakor pa se ne more pripisovati manjkajočih ur onim delavcem, ki so na pomožnih in vzdrževalnih delovnih mestih in so v direktnem povprečju obrata.

Množica se je razšla, ostale pa so neme priče, ki jih iznajdljivi gledalci v svoji vnemi niso utegnili pospraviti!

upravičenih delovnih mest še ni bil odobren, niti ni UO sklenil ali bodo dodatni dopusti priznani ali ne.

2. Člen 76 Pravilnika o delovnih razmerjih predvideva dodatne dopuste tudi za one delavce, ki v teku leta napravijo več kot 120 nedeljskih ur. Seveda to določilo velja samo za obrate, ki delajo kontinuirano, kar pomeni, da je nedeljsko delo nujno potrebno (plavž, martinarna in podobno).

Na vprašanja in pripombe nekaterih obratov pa je v zvezi s tem UO sklenil:

Pravico na dodatni dopust ima vsak delavec, ki je napravil več kot 120 nedeljskih ur, pa čeprav ne dela v obratu s kontinuiranim delom. Do tega dodatnega dopusta imajo pravico tudi oni delavci, ki že imajo 30 dni rednega letnega dopusta. Tem delavcem se prizna kot izredni dopust največ 3 dni.

Na 16. redni seji dne 28. 8. 1959 je Upravni odbor sprejel med drugimi poročili tudi finančno polletno poročilo, polletno poročilo tehničnega in komercialnega sektorja, poročilo o doseženi normi, ki je za podjetje 1.34, o nadurah in nedeljskih urah ter o izplačilu in-

potrebna predvsem materialna pomoč, pomagati pa bo treba tudi pri programskem delu v klubih. Z ustanovitvijo tako imenovanih delavskih klubov se bo v naših »Svobodah« in prosvetnih društvih marsikaj spremenilo. Sprijaznili se bo treba z dejstvom, da se tisti časi, ko je bil pevski ali glasbeni koncert, ali pa igra na odru edini cilj, hitro odmakajo in prav zato bo treba poiskati nove, primernejše oblike.

Da bo delo v delavskem klubu uspešno, bodo morale zagotoviti svoje sodelovanje vse društvene sekcije, to pomeni, da se bo v osnovi spremenil dosednji način dela, ki smo ga podedovali še iz prejšnjih let. Če bo šlo vse po sreči in po načrtu, potem ne bo treba dolgo čakati, da bomo imeli takšne delavske klube v Žirovnici, na Javorniku in poleg Jesenic še na Hrušici ter v Kranjski gori.

Ta sklep UO utemeljuje s tem, da so v obratih delali nepravilno, ker so ure za manjkajoče pripisovali tudi onim, ki so v direktnem povprečju. Oddelek za izražanje osebnih prejemkov je to izplačilo ustavil in tudi v bodoče po sklepu UO ne bo izplačeval teh pripisanih ur.

Zakaj, je to potrebno?

V obratih, kakor so plavž, martinarna, valjarne in podobno, je tehnološki potek dela takšen, da mora delo manjkajočega člana v posadi nekdo zamenjati, ker drugače delo ne more iti svojo pot ali pa poteka nepravilno. Pravilno je, da se takim, ki so v nujnem delu vskočili namesto drugega, ure pripisujejo. Posada na ta način ne zgubi, norma skupini ostane, tisti pa, ki je več delal, naj tudi več dobi. Če se ure porazdelijo med vse, pridobi vsa posada, kar pa je nepravilno, ker pridobijo tudi oni, ki niso delali za manjkajočega delavca.

Na pomožnih in vzdrževalnih delovnih mestih pa zadeva ni taka. Manjkajočega delavca nihče ne zamenjuje, ker drugače pač ne more opravljati svojega dela. Kako more n. pr. orodni kovač v martinarni opravljati še delo manjkajočega pomočnika? Opravlja lahko samo svoje delo ali pa delo pomočnika. Če delo ni opravljeno, ga odloži na jutri, če pa je delo nujno, ga opravi nadurno. Jasno je tedaj, da je nepravilno, če takšnemu delavcu pripisujemo ure. To sicer ne vpliva na normo obrata, ker je v direktnem povprečju, niti na zaslužek kolektiva obrata, pač pa bremeni celotni sklad osebnih prejemkov, ker dobiva nagrado za delo, ki ga dejansko ni opravil.

V zvezi z nekaterimi prošnjami za štipendije je UO načelno sklenil, naj se letno razpiše dve štipendiji, namenjeni za člane delovnega kolektiva Železarne. Ti štipendiji za člane kolektiva, ki imajo ustrezno izobrazbo — bosta znašali 12.000 dinarjev za samske delavce, za poročene pa še 6000 din ločitvenega dodatka. Na ta način bo omogočeno tudi našim delavcem, da bodo študirali in se izpopolnjevali na visokih šolah, saj sta ti štipendiji znatno večji od onih, ki jih Železarne daje študentom na zunanji razpis.

Važni sklepi DS

Zadnjega dne v avgustu popoldne se je začelo 16. redno zasedanje DS in se je nadaljevalo 1. septembra dopoldne. Dnevni red tega zasedanja, ki je trajalo polnih 11 ur, je bil zelo obsežen in je obsegal dve zelo važni vprašanji. Razpravljali so o polletnem poročilu, ki je obsegalo finančno, tehnično in komercialno poročilo ter poročilo o službenih potovanjih v inozemstvo, sprejet je pravilnik o oddajanju stanovanj in imenovana je bila stanovanjska komisija. Po nekaterih važnih vprašanjih pa so že sprejeta poročila stalnih komisij CDS.

Poglejmo v kratkem nekaj važnih sklepov, ki so bili na tem zasedanju DS sprejeti.

V polletnem poročilu sta izkazali finančno in komercialno poročilo zadovoljive uspehe. Tehnično poročilo in razprava po njem pa sta odkrila precej pomanjkljivosti in uspehi I. polletja niso zadovoljivi. Posebno slabo so se obnesli naporu za napredek v kvaliteti naše proizvodnje in vse kaže, da smo v tem obdobju na mestu. Prav to dejstvo, ker nismo izpolnili polletnega načrta v kvaliteti in smo v priličnem zaostanku z izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti, je krivo, da je tudi finančni in komercialni uspeh naše Železarne v I. polletju slabši kakor bi lahko pričakovali.

Skoda, da je temu zasedanju, ki je obravnavalo zelo važna vprašanja dela, življenja in uspeha podjetja, niso prisostvovali obratovodje in ostali vodilni delavci iz obratov. Iz nerazumljivih vzrokov temu zasedanju z eno samo izjemo, ni prisostvoval noben obratovodja, noben mojster niti delovodja, razen tistih, ki so člani DS. Zdelo se je, da so problemi proizvodnje — ne smemo pozabiti, da je na dnevnem redu bilo polletno poročilo o uspehih podjetja — edino na skrbi Delavskega sveta ter uprave podjetja, kajti uprava je poleg članov DS edina prisostvovala temu zasedanju.

Nekaj o tujkah

V vseh naših poročilih, člankih in dopisih se zadnja leta kaj radi poslužujemo tujk. Večkrat čitamo ali slišimo o boju proti tujkam, češ, da imamo dovolj domačih izrazov.

Sodobni politični in gospodarski razvoj prinaša s seboj tudi tuje besede, katerim se težko izognemo. Zlasti v znanstvenem jeziku je nujno, da uporabljamo tujke. Nihče ne bo poslovenil besed kot so: elektrika, organizacija, investicija, akcija in druge, ki so se pri nas že tako udomile, da jih razume vsakdo. Drugače pa je s tujkami v leposlovnem jeziku, kjer moramo biti pozorni na čistočo naše materinščine. Tudi pri govorjenju se skušajmo tujkam izogniti, saj je večkrat smešno, če tuje besede še nepravilno uporabljamo.

Kadar pa je raba tujk neizogibna, potem vsaj mislimo na to, da jih pravilno izgovorimo in napišemo. Za pripomoček nam služi »Slovarček tujk«. (Pazite, tudi v njem je nekaj napak!) V konceptih, ki jih prepisujemo, večkrat naletimo na tuje besede z napačnim pomenom, ali pa so iz njih izpuščeni in zamenjani celi zlogi. Včasih pa smo tako radodarni s črkami, da jih damo v eno samo besedo kar nekaj preveč.

Torej, ne samo boj proti tujkam, ampak tudi njih poznavanje in pravilna uporaba so nam potrebni.

V. D.

Spricho nezadovoljivega stanja v razvoju kvalitetne proizvodnje je DS v zvezi z že sprejetimi sklepi izrednega zasedanja dne 16. 12. 1958, ki je obravnavalo delo martinarne in valjarn, zadolžil UO in uprava podjetja, naj zaostrita nadzor in odgovornost organov pri ustvarjanju zahtev po kvaliteti in pa izpolnjenja pogodbenih obveznosti.

Kar se tiče proizvodnih stroškov in problemov kvalitete, je DS zadolžil upravo podjetja, naj skupno z družbenimi organizacijami skliče po posameznih obratih sestanke in podrobno analizira ta vprašanja.

Komisija za nagrajevanje pri CDS pa je dobila nalogo, naj analizira uspehe spremenjenega nagrajevanja delovodij in izdelala predlog za dodatni faktor, ki bo v strogi meri upošteval kvaliteto.

DS je ponovno ugotovil kritično stanje nekaterih dotrajanih objektov in naprav ter je zadolžil upravo podjetja, da se čimbolj sprostijo blokirana amortizacija.

V nadaljevanju zasedanja v torek, 1. septembra dopoldne je DS na predlog UO in komisije za organizacijo in storilnost dela sprejel pravilnik o oddajanju stanovanj v tistih stavbah, za katerih graditev je naša Železarna dala denar. O pravilniku so razpravljali v kolektivu in so vsi člani našega kolektiva verjetno že seznanjeni z njim. Veliko pripomb kolektiva je UO upošteval in jih je DS sprejel. Istočasno s sprejetim pravilnikom je DS na predlog UO imenoval komisijo za oddajanje stanovanj.

Predsednik te komisije je tovarš Krmelj Maks iz opekarne, člani pa tovarš Pesjak Jože iz martinarne, Siler Janko iz konstrukcijske delavnice, Rebolj Tone iz vojne evidence ter Bratanič Stanko z Javornika.

S tem aktom DS smo v naši Železarni dobili pravilnik, ki bo omogočal pravilno delitev stanovanj iz stanovanjskega sklada podjetja. Istočasno smo dobili komisijo, ki je organ prve stopnje za delitev stanovanj. Njen sestav že vnaprej garantira in nam daje upanje, da bo njeno delo nepristransko, objektivno in pravilno ter v zadovoljstvo vseh tistih, ki težko čakajo na stanovanje.

Na predlog komisije za osnovna sredstva je DS sklenil, da se sredstva Avtoparka Železarne Jesenice brezplačno prenesejo na Avtoservis Jesenice. Prenesejo se vsi avtobusi, 3 kamioni in osebni avto Fiat 600. Sprejet je tudi predlog pogodbe z Avtoservisom, ki se predvsem obvezuje, da bo vzdrževal isti redni prevoz po Jesenicah in ga še izboljšal, da bo svoje usluge prvenstveno nudil Železarni in to po konkurenčnih cenah.

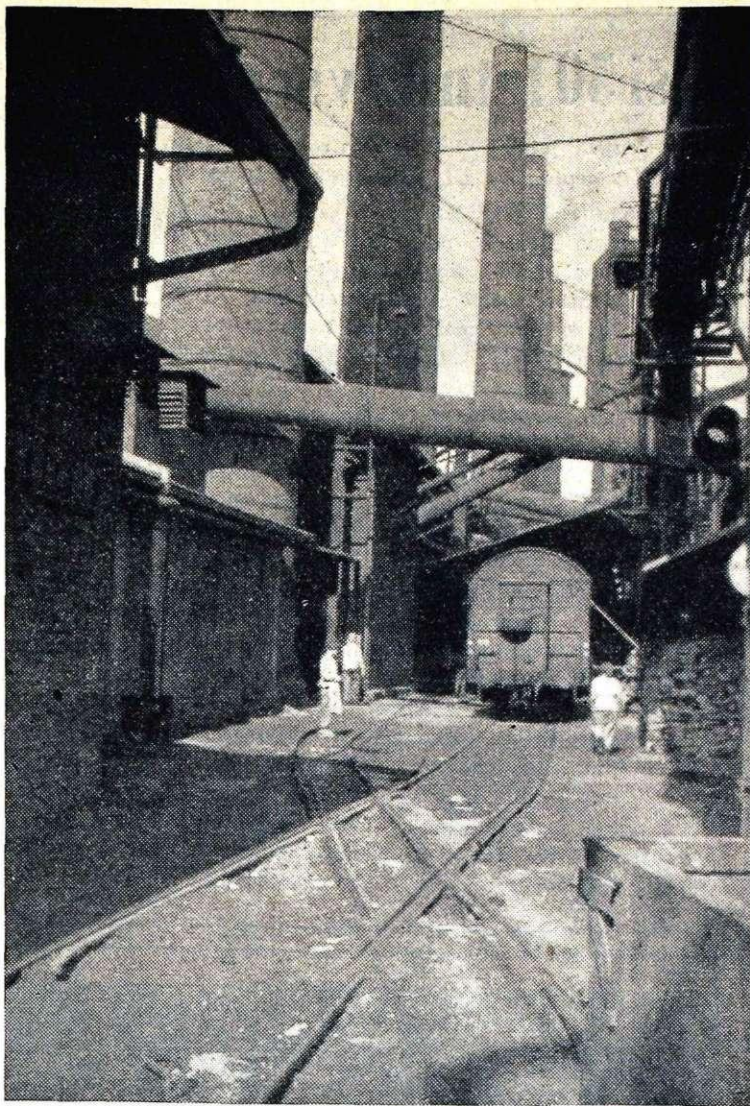
Na predlog komisije za nagrajevanje je DS sklenil, da se dopolni odgovarjajoči člen Ta-

rifnega pravilnika in se delavcem za nedeljsko delo izplačuje 50 odstotkov pribitka na tarifno postavko, pa čeprav so bili 1 dan v tednu prosti. Za nadurno delo ob nedeljah pa se bo izplačevalo delavcem 100 odstotkov pribitka na tarifne postavke. Ista določila veljajo tudi za državne praznike.

Individualne premije, ki jih izplačujejo delavcem po čl. 54 Pravilnika o premijah (za prihranke na materialu) v bodoče ne bodo zadrževali in jih bodo po sklepu DS izplačevali 100 %.

Komisija za kadre pri CDS je predlagala, naj se omili sklep DS, »da se delavci, ki so obračunani zaradi neopravičenih izostankov, ne bodo sprejemali nazaj v podjetje«. DS se je s tem predlogom strinjal in sklenil, da se delavce, ki so obračunani zaradi »plavih« in ki imajo možnost, da se popravijo, lahko sprejme nazaj v podjetje po 6 mesecih. Pri ponovnem sprejetju v podjetje, o čemer sklepa DS, bo podjetje s takšnim delavcem napravilo pismeno pogodbo o priložnostnem delu za dobo 6 mesecev. To bo istočasno preizkusna doba in če bo v tem času delavec pokazal, da ima resnično namen popraviti se in redno hoditi na delo, bo sprejet v redni stalež, doba 6 mesecev pa se mu bo vračunala v delovni staž. S tem je delavcem, ki radi neupravičeno izostajajo, dana le še možnost, da postanejo redni in disciplinirani člani našega kolektiva.

Milan Polak

V senci dimnikov, številnih cevovodov in industrijskih tirov si utira pot v življenje jeseniški delavec — martinar

Boljše, lažje, točneje ...

S tehničnimi izboljšavami, izumiteljskimi, novatorskimi in racionalizatorskimi predlogi se bavi v naši železarni iz leta v leto vedno več visokokvalificiranih metalurških strokovnjakov, inženirjev, tehnikov, mojstrov, delovodij in članov kolektiva vseh mogočih kvalifikacij.

se dobro in v polni meri zavedajo, da morajo podpreti ustvarjalni polet naših plavžarjev, martinarjev, jeklarjev, valjavcev, vseh drugih proizvajalcev in vzdrževalcev, kajti v vsakem je veliko dobre volje in potrebe do lažjega, varnejšega, boljšega in cenejšega dela. Naši železarji se

šoli, mojstrski in srednje tehniški šoli. Prav potrebno in zaželeno pa bi bilo, da bi se v to pozitivno in nujno potrebnost vključili tudi naši študenti, ki se šolajo in seznanjajo z novimi in sodobnimi pridobitvami tehnik in znanosti na srednjih, višjih in visokih gospodarsko-ekonomskih in tehničnih organizacijskih šolah. Tudi oni so poklicani in to v prvi vrsti, da prispevajo svoj delež k našemu izboljšanemu in nemotenemu ter cenenemu obratovanju. Njih dolžnost je, da obogate naše obratovanje z novimi pridobitvami, da bo naše obratovanje samostojno in neodvisno.

Tekmovanje v počastitev 40- in 90-letnice je poživilo in povečalo zanimanje članov našega kolektiva za prijavljanje tehničnih izboljšav, najbolj pa je razveseljivo dejstvo, da so se v tem tekmovanju opogumili tudi mnogi tisti tihki nižje kvalificirani delavci, ki do sedaj niso prijavljali svojih skromnih zamisli.

Od osvoboditve do 90-letnice naše Železarne je bilo prijavljenih in koristno izvedenih že preko 1260 izboljševalnih predlogov, ki so reševali vse mogoče probleme. Mnogo iniciativnih in sposobnih predlagateljev je dobilo visoke denarne odškodnine za svoje izvedbe, mnogi izmed njih zaslužena priznanja in pohvale.

V mejah možnosti je treba podpirati to dejavnost in ustvarjati najboljše pogoje za množično in kvalitetno vključevanje vseh članov kolektiva v ta ustvarjalni polet. Žal do sedaj med avtorji tehničnih izboljšav nismo zasledili tovariš, ki so prav tako ustvarjalni sestavni del našega kolektiva. Prav gotovo se preko 900 naših sodelavk redno dnevno pri delu srečuje z žal do sedaj nerešenimi problemi. Tovarišice proizvajalke in tovarišice v pisarnah — tudi vse te poklicane, da prispevate svoj delež k našemu lažjemu, varnejšemu, cenejšemu in rentabilnejšemu delu. Tudi vaša naloga in dolžnost je, da prispevate svoj delež k nemotenemu obratovanju.

Uroš Zupančič

Završnica - repriza Podstenic

Proslavam v počastitev štiridesete obletnice ustanovitve KPJ in SKOJ se pridružuje tudi spominska proslava v Završnici, dne 26. in 27. septembra, ob spominski obletnici smrti prvega sekretarja SKOJ tov. Dragoljuba Milanoviča, ki se je ob ilegalnem prehodu preko meje v pobočju Stola smrtno ponesrečil.

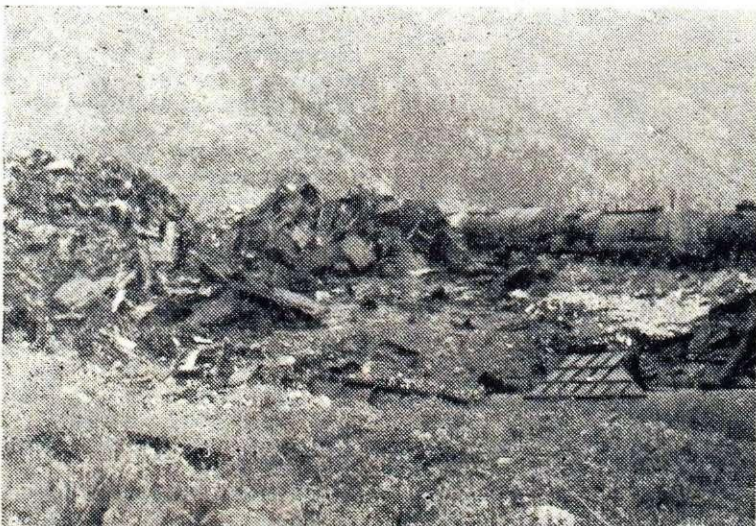
Pričetek proslave je v soboto 26. septembra ob 17. uri, ko bo svečana otvoritev tabora in odkritje spomenika. Ob tej priliki bo govoril o liku skojevca tov. Mile Klopčič, njegov takratni sodelavec.

V nedeljo, 27. septembra pa bo glavno zborovanje, ki ga bo otvoril sekretar CK LMJ tov. Mika Tripalo. Po končanem zborovanju pa sledi štart ekipe za orientacijski pohod.

Mladinci in mladinke — aktivisti — skojevci — Završnica vas vabi!

To je dobro znamenje, ki mu tehnično-proizvodni in organizatorski sektor skupaj s sindikalno organizacijo ter organi delavskega samoupravljanja posvečajo prvo skrb. Ti merodajni organi in forumi v naši železarni

že v polni meri zavedajo, da večje, cenejše, in boljše ter kvalitetnejše proizvodnje ne bodo dosegli samo z novimi obrati, novimi stroji, v katere smo po osvoboditvi vložili že milijardne vrednosti, niti jih ne bomo dosegli s prekomernim fizičnim obremenjevanjem delovnih ljudi, temveč samo najceneje in najhitreje z novimi delovnimi postopki, boljšo organizacijo, novimi tehnološkimi prijemi, povečano delovno varnostjo in higieno-tehnično zaščito, boljšo in večjo modernizacijo in mehanizacijo naših obratov in posameznih delovnih mest. Pri uvažanju teh rentabilnih novosti, ki prinašajo kolektivu vsako leto večstomilijonske prihranke, sodeluje iz dneva v dan iz meseca v mesec vedno več naših starih in mladih sodelavcev vseh kvalifikacij. Nad vse je razveseljivo dejstvo, da so se v času tekmovanja v počastitev 40-letnice ustanovitve KPJ in SKOJ ter 90-letnice obstoja Železarne v to dejavnost vključili tudi naši najmlajši člani kolektiva, ki se šolajo na Metalurški industrijski

Razdejanje — ruševine? — Ne! Skladišče starega železa

Naši 50 letniki v septembru

Življenjski jubilej — 50-letnico rojstva — so in bodo praznovali v septembru t.l. naslednji naši sodelavci:

1. Avgust Eberle, komunalni oddelek, 3. sept. 1909
2. Anton Repselj, parna centrala, 4. sept. 1909
3. Mihael Rezelj, konstrukcijska delavnica, 4. sept. 1909
4. Valentin Hudrič, OTK, 4. sept. 1909
5. Ludvik Šmid, martinarna, 8. sept. 1909
6. Franc Primožič, Javornik I, 11. sept. 1909
7. Franc Cuden, Javornik I, 14. sept. 1909
8. Franc Malenšek, žebeljarna, 14. sept. 1909
9. Jože Cuzar, promet, 15. sept. 1909
10. Matevž Urh, valjarna 2400, 17. sept. 1909
11. Marija Bohinc, modelna mizarna, 19. sept. 1909
12. Matevž ing. Hafner, direkcija, 20. sept. 1909
13. Matevž Mali, Javornik II, 21. sept. 1909
14. Stanko Pintar, martinarna, 21. sept. 1909
15. Simon Vengar, Javornik I, 21. sept. 1909
16. Dimitar Dimitrov, predelovalni obrat, 22. sept. 1909
17. Marija Jensko, cevarna, 25. sept. 1909
18. Anton Petelin, gradbeni oddelek, 26. sept. 1909
19. Franc Veber, mehanična delavnica, 28. sept. 1909
20. Miha Šmid, gradbeni oddelek, 29. sept. 1909
21. Peter Gasar, špedicija, 29. sept. 1909

K temu pomembnemu jubileju našim dolgoletnim sodelavcem želimo vso srečo, zdravja in vse dobro ter jim toplo čestitamo.

Nova pota pri odpremi naših proizvodov

Vsi znaki kažejo, da bo pri odpremi naših proizvodov treba kreniti na pot, ki obeta pozitivne rezultate. Dosedanji togi način ne odgovarja potrebam sodobne organizacije odpreme službe.

Socialistično gospodarstvo v naši državi omogoča transportni službi, da se razvije in da prevzame ono mesto v družbeni proizvodnji, ki ji pripada kot eni najvažnejših nalog.

Kakor proizvodnja blaga, tako mora biti tudi odprema te proizvodnje dobro urejena. V gospodarstvu ni važna samo proizvodnja, temveč tudi njena nagla dostava do potrošnika. Zato lahko trdimo, da je odprema blaga le dopolnilni proces vsake proizvodnje. Od zmogljivosti ter hitrega in varnega prevoza blaga in dovoza surovin je odvisen tudi nagel razvoj podjetja. Naloga transportno-špedicijske službe pa ni samo ta, da oskrbuje podjetje s transportom surovin, temveč opravlja tudi vsa stranska dela

s tem v zvezi. Taka stranska dela so

- a) plačevanje avansov za komitente, prevoznih stroškov, carine, ležarine in drugih stroškov, ki obremenjujejo prevoz;
- b) šartiranje ladijskega prostora;
- c) dela v zvezi z zaščito komitentovih pravic (zapisniki, reklamacije in podobno);
- d) sklepanje prevoznih pogojev in druga dela v zvezi s prevozom.

Prevoz blaga lahko opravimo z lastnimi ali tujimi prevoznimi sredstvi in sicer

1. po kopnem; a) z železnico, b) z avtomobili, c) z rečnimi ladjami;
2. po morju;
3. po zraku.

Manjše pošiljke lahko odpremo tudi po pošti. Sedanji način odpreme je tesno povezan v sodelovanju obratnih odpremnikov in skladišč.

Imamo glavna skladišča, centralna in priročna.

Glavna skladišča prevzemajo vse blago, potrebno podjetju. Delimo jih na

- a) nabavna skladišča, kjer podjetje shranjuje nabavljene surovine in material;
- b) prodajna skladišča, kamor podjetje vskladišči svoje izdelke.

Centralna skladišča so tista, ki v njih shranjujemo vse blago.

Obratna ali priročna skladišča pa so tista, kamor vskladišči vse blago, ki je potrebno za nemoteno obratovanje.

Priznati moramo, da pri odpremi blaga v podjetju negativno vpliva na poslovanje, če so neštetna skladišča razvrščena po raznih mestih podjetja, posebno prodajna ali odpremna skladišča obratov, kjer se pripravlja in adjustira blago, ki je namenjeno za odpremo.

To se negativno odraža tudi v tem, ker je treba tu večjega števila zaposlenih, kakor če bi bila centralizirana in pristopna vsem prevoznim sredstvom. Z uvedbo centralnih skladišč odpremnega materiala bi bila odprema bolj ekonomična in tudi cenejša.

Preden izdelke odpremo potrošniku, moramo pripraviti vse potrebno za odpremo. Tu pride v poštev v prvi vrsti pakiranje in signiranje blaga. Znanj so železniški predpisi o pakiranju blaga za prevoz po železnici, kjer pošiljatelj odgo-

varja za škodo, ki bi nastala med prevozom, ako blago ni bilo zadosti zaščiteno. Osnovno pravilo je, da se mora blago predati za prevoz tako pakirano, da se pri nakladanju in prekladanju med prevozom ne more pokvariti. Tak omot blaga imenujemo embalaža.

Izdelke embalamo, da se pri nakladanju ali med prevozom ne pokvari (bodisi mehanično ali kemično). Zato je zadeva embalaže zelo važna. Za embalažo uporabljamo

- a) zabojce ali ovoje;
- b) vreče;
- c) bale;
- d) lesene sodove;
- d) pletene košare (lesene) in slično.

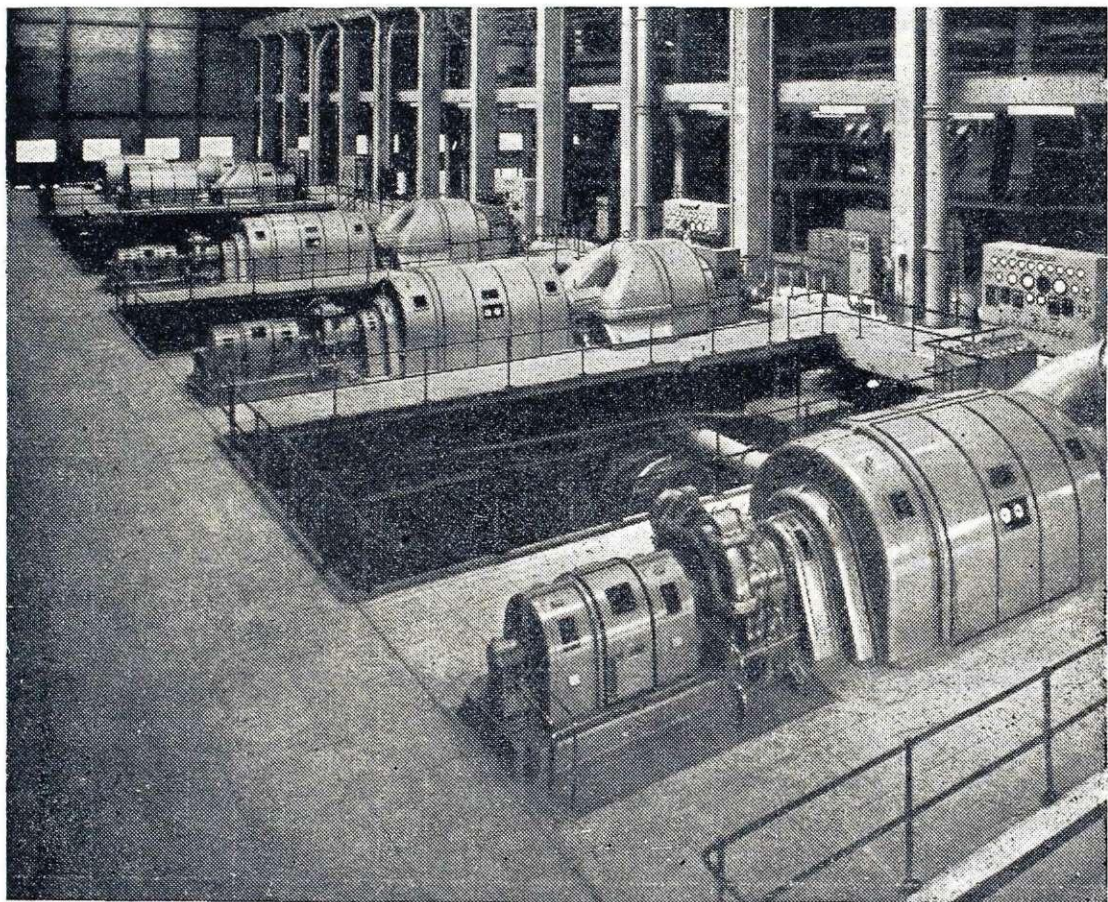
Embalaža mora biti okusno izdelana, ker ima tudi reklamni pomen. Važno vlogo igra posebno pri odpremi blaga za inozemstvo in pri kosovnih pošiljkah. Sodobna embalaža pospeši tudi hitrejše nakladanje in razkladanje blaga.

O embalaži se danes mnogo piše in govori ne samo pri nas, temveč povsod, kjer je industrijska proizvodnja zelo razvita. Vprašanje tehnike pakiranja je v tesni zvezi z nadaljnjo odpremo blaga. V modernih razvitih industrijskih državah se pri prevozu blaga poslužujejo takozvane paletizacije (paleta in boxpaleta), to je sistem mehanizacije in modernizacije prevoznih manipulacij. Ta sistem odpreme je zelo praktičen in ekonomičen, ker se blago od proizvajalca do potrošnika prepele brez prekladanja in se je tudi možnost okvar in loma blaga znižala na minimum.

Pri nas se pri odpremi blaga poslužujemo še starega načina, to je fizičnega nakladanja s starimi delovnimi pripomočki brez mehanizacije. Ta način odpreme je zastarel in ne odgovarja več sodobnemu razvoju podjetja in transportnim potrebam.

Z uvedbo paletizacije bi se odprema znatno olajšala in tudi pocenila, ker bi se zmanjšalo število raznih nakladalcev blaga. Po drugi strani pa moramo vedeti, da Jugoslovanske železnice že pripravljajo odlok o uvedbi paletizacije pri prevozu kosovnih pošiljk, zato je nujno potrebno posvetiti tej vrsti odpreme večjo pozornost kot doslej.

Z uvedbo novega načina odpreme bi odpadlo tudi preko (Nadaljevanje na 5. strani)

Energarna v železarni »Ravenscraig«

Ing. Matevž Hafner

Obisk angleškimi železarjem

(Nadaljevanje)

To glavno podjetje železarske industrije Škotske ima več železarn v okolici Glasgova, ki so vse usmerjene v proizvodnjo pločevine in profilov za potrebe ladjedelnice, saj je Glasgow največji svetovni center za ladjedelnice; v sredini Glasgova so izgradili razkladalno postajo za rudo, katero dovažajo z ladjami do 30.000 ton nosilnosti. Kapaciteta razkladanja je 1200 ton na uro z dvema žerjavoma. Transportni trakovi nosijo rudo v bunkerje, iz katerih se preko pompične tehtnice nato naklada v železniške vozove in razvozi v poedine železarne. Vso napravo upravlja 9 delavcev in 4 vzdrževalci. Letna kapaciteta pretvorjenja je 3 milijone ton, sedaj se izkorišča z 1,3 milijonom ton.

Železarna v Claydbridgu je starejša železarna s tremi plavži, 600 tonskim mešalcem in 5 SM pečmi kapacitete 90 do 125 ton in tremi nagibnimi SM pečmi kapacitete 350 ton. Valjarna pločevine ima »slabing«, ki valja iz 7- do 10-tonskih bram »slabe«.

Ti »slabi« se samo v izrednih primerih flemajo, normalno se pa takoj vroči vlagajo v komorno peč za segrevanje in nato valjajo na Lautovem Triju, podobnem našemu, v ladijsko pločevino. Kovarine se odstranjujejo z visokotlačno vodo. Pločevina, ki ima izredno lepo površino, se reže s hidravličnimi škarkami zelo enostavne konstrukcije. Kapaciteta valjarne je 250.000 ton kotlovske in ladijske pločevine pri izplenu iz bram 69 do 70 %, a iz »slaba« 78 do 80 %.

Železarna Ravenscraig je popolnoma nova železarna, ki je šele deloma dograjena in to koksarna, en plavž, jeklarna, energarna, v izgradnji pa se nahaja »slabing«, medtem ko se polkontinuirna valjarna trakov šele projektira. Koksarna ima dve bateriji po 35 pečih in dnevno proizvaja 840 ton koks. Koksarna ima priključeno tudi kemično tovarno, v kateri izdelujejo amonsulfat in rafinirajo benzol. Koksarna ima vsega zaposlenih v proizvodnji 104 ljudi, pri vzdrž-

ževanju pa 80. Predvidena sta dva plavža, dograjen je šele prvi z aglomeracijo. Peč ima premer gnezda 7,8 mm in pri dnevni proizvodnji 1500 ton grodlja rabi 650 kilogramov kokska na tono. Peč dela s povečanim pritiskom na kaloši. Vsebovanje Fe v vsipu je 55 %. Posada peči šteje vključno s pravno rudo in vzdrževanjem, pri delu v 4 izmenah 125 delavcev in 8 tehnikov. Jeklarna ima dva 800-tonska mešalca in tri fiksne SM peči kapacitete po 260 ton. Peči so popolnoma avtomatizirane. Sedanja kapaciteta jeklarne je 400.000 ton surovega jekla. Od skupnega staleža 236 ljudi jih je 128 zaposlenih v proizvodnji ostali pa so vzdrževalci in zidarji. Delajo v štirih izmenah. Peči imajo siliko oboke, ki vzdržijo 120 do 150 saržev. Vlite brame za sedaj vozijo v druge železarne istega podjetja, ker je nova valjarna s slabingom in polkontinuirno progo za trake širine 1,5 m šele v izgradnji. Pozneje se namerava kapaciteta železarne povečati

na 1 milijon ton z dograditvijo drugega plavža in postavitvijo konvertorjev za pihanje s kisikom v jeklarni. Ta železarna ima zelo lep energijski oddelek, kjer so poleg turbopihal za plavž še trije turbogeneratorji po 10 MW. Interesantno je to, da so kotli in turbogeneratorji v istem prostoru. Kotle kurijo s plavškim plinom, z dodatkom koksne gasne plina, ali pa z mazutom, kadar plin prodaja v mesto za gospodinjstve potrebe. Novi laboratorij in novo upravno poslopje sta izgrajena iz samega jekla in stekla z živobarvnimi stenami, kar se za ostale zgradbe na Škotskem ne more reči.

Konec tedna smo porabili za to, da smo z avtobusom prepotovali del Škotske med mestoma Glasgow in Edinburgom. Glasgow je trgovsko in industrijsko središče Škotske, a Edinburg s svojim prekrasnim gradom je upravno središče. To mesto je nam v Jugoslaviji dobro znano, saj skoraj vsako leto pri edinburškem festivalu katera od naših folklornih skupin odnese prvo mesto.

PODJETJE DORMAN LONG

S svojo letno proizvodnjo preko dva in pol milijona ton jekla je to podjetje po velikosti

drugo v Angliji. Od štirih železarn, ki so postavljene v okolici Middlesbrougha smo si ogledali deloma dve in to Cleveland in novo železarno Lackenby, ki je ponos vsakega Angleža — železarja. Podjetje zaposluje cca 15.000 delavcev in v glavnem dela na osnovi uvožene rude, medtem ko ima za koks potreben premog v Glasgowsu z dvema razkladalnima žerjavoma. Koksarna ima 6 baterij s skupno 282 pečmi in dnevno 3500 ton koks. Skupno 8 visokih peči topi rudo in aglomerat v grodelj pri porabi 780 kilogramov kokska za tono grodlja. Delajo s povečanim pritiskom na zasipu. Jeklarna v Lackenbyju ima 5 SM nagibnih peči po 360 ton in dva mešalca po 600 ton kapacitete. Ta dva aktivna mešalca sta zgrajena slično kot je bila svoječasnograjena naša SM peč štev. 5. Gotova sarža se iz nagibnih peči vlije v tri ponovce po 120 ton. Ingoti imajo od 4 do 20 ton, v glavnem 10 in 13 ton. Vsa jeklarna ima v proizvodnji 190 ljudi, a na vzdrževanju vklj. z industrijskimi zidarji 220. Oboki peči so iz silika. Zamenjava svoda traja 10 dni, a sedaj delajo na tem, da bi ta remont skrajšali na 6 dni. Proizvodnjo jekla nameravajo povečati z

Ali je znanje naših žerjavovodij zadovoljivo?

V mesecu juliju in avgustu so po uspešno opravljenih teoretičnih izpitih tečajniki letošnjega tečaja za žerjavovodje polagali še praktične izpite. Praktični del je obsegal varnostne predpise in ukrepe, upravljanje žerjava ter poznavanje osnovnih strojnih in elektro elementov na žerjavu. Praktični izpit so vsi opravili uspešno; z odličnim uspehom ni nikogar, pač pa je sedem prav dobrih, trinajst pa dobrih. Sedem tečajnikov pa bo delalo v septembru še popravni izpit iz elektrotehnike.

Najboljši trije so Alojz Pirc iz plavža, Stanko Sajovec z Javornika IV. in Ludvik Rugelj iz jeklarne.

Izpitna komisija se z ozirom na znanje tečajnikov, ki so ga pokazali pri izpitu, popolnoma strinja z nekaterimi pripombami ing. Vilmana in ing. Kramarja. Imenovana strokovnjaka sta opozorila na naslednje:

Nivo znanja je odločno prenizko. Za teoretični izpit so se tečajniki pripravili za silo, ker so imeli v pomoč skripta in vprašanja. Njihovo praktično znanje pa je zelo borno. Pri upravljanju žerjava so večinoma zelo spretni, manjka pa jim sleherni občutek za stroj, še

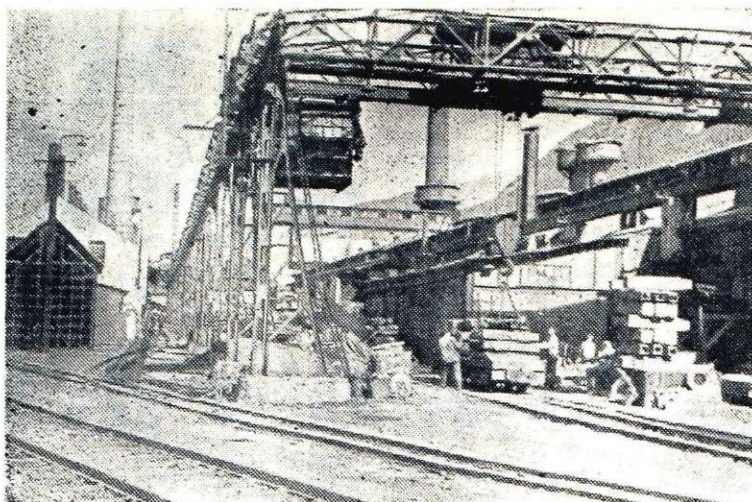
bolj pa za elektriko. Naši žerjavovodje uporabljajo pri delu še vedno nemške izraze oziro-

Po njunem mnenju je potrebno, da bi bili vsi žerjavovodje podrejeni posebnemu žerjavne-

nihče več. Predlagala sta tudi na vsaki dve leti periodične izpite za vse žerjavovodje.

Vsi predlogi imajo edini namen, da bi dvignili nivo znanja žerjavovodij in po zmožnosti vnaprej preprečili vse nezgode po krivdi žerjavovodij, kakor tudi vsa neupoštevanja varnostnih predpisov. Zato sem mišljenja, naj o njih razmišljajo vsi merodajni forumi in naj se odločno zavzamejo za njihovo uresničitev.

Peter Sitar

Tiri, žerjavi, dimniki in razni železni bloki oziroma odlitki nam nudijo posebno železarsko panoramo, ki je za nas dokaj vsakdanja. Delo pri zapenjanju bremen pa zahteva vso pazljivost, ker nezgoda v teži industriji preti na vsakem koraku

ma popačenke. Tudi na tem področju se bo treba odločno boriti za uporabo slovenskih imen.

Na splošno bo treba za naslednje tečaje uvesti strožji režim, ker se od žerjavovodje zahteva več, kot samo spretnost pri upravljanju žerjava. Žerjavovodje bodo morali pri teoretičnem izpitu poleg ostalega tudi obvladati vsaj osnovne računske operacije in računanje z ulomki. To jim je nujno potrebno pri strojeslovju in elektrotehnikah.

Pri forsirani uporabi žerjavov manjka, kot že rečeno, žerjavovodjem občutek za delovanje žerjava. »Kontranje« je že kar stalen način dela in le v redkih primerih uporabljajo zavore. In kaj je potem rezultat tega? Veliko število pregorelih motorjev, uničenih sklopk, ležajev, zobnikov, zagozd, tekalnih koles in ostalih elementov.

V zvezi s praktičnimi izpiti sta inženirja pregledala tudi večino žerjavov, zato je velike važnosti tudi njuno mnenje o varnostnih predpisih. Razen dveh ali treh žerjavov imajo vsi ostali zelo velike napake, posebno pri električnih napravah. Tako najdemo na primer ročne svetilke z napetostjo 220 V, zdrobljena ohišja varovalk, varovalke prevezane z deset ali še večkrat predebelo žico itd.

mu oddelku. Pri žerjavih bi morali uvesti redne preglede posebnih žerjavnih delovodij in nepričakovane preglede obratovodstva. Žerjavovodje bi lahko vzgojili samo z enotnim po veljevanjem, kajti tistega pravilnega ravnanja, ki ga od njih zahtevajo na tečaju in pri izpitu, nato v praksi ne zahteva

Pepe: »Madonca ima naš stanovanjski referent srečo!«

France: »Zakva?«

Pepe: »Fant! Če bi ble stolpnice še za en nadstropje višje, pa bi ga prošnje čist zasule.«

Nova pota pri odpremi naših proizvodov

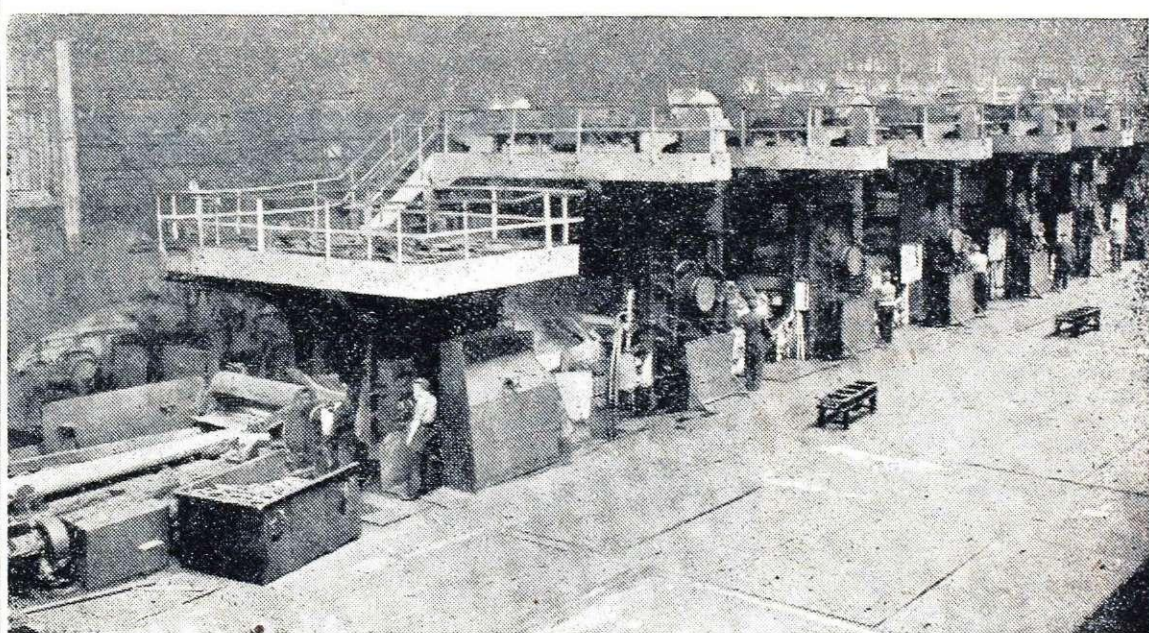
(Nadaljevanje s 4. strani)

merno zadrževanje voz pri nakladanju. Isti problem se poraja pri dotoku surovin za proizvodnjo. Tudi kapaciteta naših naprav za razkladanje zavisi končno v veliki meri od tehnične izpopolnitve teh naprav. S tem v zvezi bi se tudi stroški nastalih stojnin avtomatično zelo znižali.

V dopolnitve je treba omeniti še to, da bi se z uvedbo palletizacije in centralne odpreme znatno olajšalo delo tudi pri izstavitvi tozadavnih odpremnih listin (dobavnice in tovarni listi), kar danes vzbuja še toliko negotovanja v podjetju.

Razumeti moramo, da proizvodnja nenehno narašča. Današnji čas zahteva od nas vseh, da posvetimo odpremi blaga in razkladanju surovin večjo pozornost kot doslej, sicer nas bodo k temu prisilile težke posledice brezbržnosti do vseh teh vprašanj.

Peter Gasar

Kontinuirna valjarna za valjanje trakov

uvedbo pihanja kisika po LD načinu. Impozantne so v tem podjetju valjarne in to srednja proga v železarni Cleveland, ki je deloma iz reparacijskega materiala in, ki valja razne profile, potrebne brodogradnji. Na izmeno napravijo ca 500 ton gotovih valjanih profilov in to pri posadi 80 produktivnih delavcev in 15 vzdrževalcev na izmeno. Hale za adjustažo so večje kot pa ves naš Javornik razen 2400 in so šestkrat večje kot pa proge same. V železarni Lackenby pa je bluming in univerzalna proga za težke profile. Hala, kjer se nahaja, je dolga več kot 1500 m. Žerjavi imajo nosilnost 260 ton, tako da lahko zamenjajo kompletna ogrodja za valjanje nosilcev do 1 m višine. Po blumingu z valji premera 1400 mm in dvema 4000 PS motorjema sta dve liniji za valjanje težkih profilov in to kontinuirna proga za nosilce s 4 univerzalnimi ogrodji in proga za polfabrikat z reverzirnimi ogroddjem, tremi horizontalnimi in enim vertikalnim zaporednim ogroddjem. Ta valjarne je grajena z vsemi najnovejšimi izumi izven polne avtomatizacije in take valjarne za nosilce nima niti Amerika. Valjarna žice in lahkih profilov s kapaciteto 250.000 ton letno je

sestavljena iz dveh kontinuirnih predprog z 11 in 4 ogrodji, nato 3 ogrodja v šah mat postavi in za žico še 6 kontinuirnih ogrodij. Podjetje Dorman Long je v zadnjih desetih letih investiralo v svojo železarno preko 60 milijonov funtov, to je preko 100 milijard dinarjev. Od tega je stala valjarna težkih profilov 18 milijonov, a valjarna lahkih profilov in žice 3 milijone funtov.

PODJETJE UNITED STEEL COMPANIES

Največje britansko železarsko podjetje s preko 37.000 zaposlenimi in kapaciteto blizu treh milijonov ton jekla. Od njegovih železarn smo imeli priliko videti tri najbolj karakteristične.

Železarna v Appleby-Fodingham je znana danes po vsem svetu zaradi svojega načina priprave rude in aglomeracije. Štiri visoke peči, imenovane po angleških kraljicah, delajo s 100 % aglomeratom v vsipu. Trake za sintranje, širine 2,5 m do 50 m dolge, in to 8 komadov, aglomerirajo vso domačo rudo. Ta domača ruda pa je mešanica kisle rude s cca 31 % železa in bazične rude s samo 22 % železa. Samohodni sinter, ki ga napravijo iz teh rud, zniža porabo koksa na izpod 800 kg na tono

grodlja pri tako slabih rudah. Na ta uspeh so Angleži zelo ponosni. Sirovo železo predelujejo v nagibnih SM pečeh kapacitete 360 ton. Ena od teh peči je predelana tako, da se od strani piha kisik in je njena proizvodnja 5000 ton tedensko, medtem ko proizvajajo ostale peči iste velikosti 3000 ton tedensko.

V valjarnah imajo dva bluminga s premerom valjev 1000 mm, valjarno težkih profilov, ki je že zastarelega tipa, dve valjarni grobe pločevine in to eno širine 4 metre, a drugo 2 metra. Vsaka proga ima duo predogrodje in kvarto zaključno ogrodje. Vse valjarne pri letni proizvodnji od 900.000 ton imajo zaposlenih skupno 800 ljudi. Železarna Samuel Fox & Co je s svojo kapaciteto do 400.000 ton kvaliteta jekla nekako to, kar bi bile Jesenice in Ravne skupaj. Veseli smo bili srečanja z ing. Čopom, ki je bil tam na praksi po tehnični pomoči. Ta Železarna ima skupaj 7.000 zaposlenih, od tega 2000 uslužbencev in to 255 z diplomom. Od treh jeklarn je najbolj zanimiva nova elektrojeklarna, ki ima dve elektropeči po 70 in 80 ton kapacitete. Obe peči imata napravo za elektromagnetsko mešanje in napravo za odvod plinov. Martinarna

ima 5 SM peči po 80 ton, od katerih je ena kislja. Večinoma vse ingote čistijo in to s flemanjem in skoblanjem, a polfabrikate z brušenjem in sekanjem. Pri segrevanju zelo pazijo na atmosfero peči in na predpisane temperature. Bluming in težka proga so stare naprave, ki jih sedaj postopoma menjajo. Nekatera ogrodja imajo še parni pogon. Za valjanje lahkih profilov pa je postavljena moderna proga z dvema predprogama in zaključno progo v šah-mat porredju. Za žico je kontinuirna proga s tremi horizontalnimi in tremi vertikalnimi ogrodji. Valjarna nerjaveče pločevine ima duo ogrodje podobno našim v valjarni 1300, kvarto stan za hladno valjanje in obširne naprave za brušenje površine in adjustažo nerjaveče pločevine. Poleg tega ima železarna še oddelek za vlečenje jekla in žice in hladno valjarno, kjer valjajo večinoma kvalitetna jekla. Ta železarna ima dobro organizacijo kontrolne službe.

Železarna Steel, Peech & Tozer je bila pred dograditvijo kovačnice v Zenici stalni dobavitelj osi, koles in bandaž za naše železnice. Usmerjena je v proizvodnjo železniškega materiala, obročnega jekla in trakov do 450 mm širine. Njena kapaci-

Tudi to se dogaja

Ze v 7. številki »Železarja« smo objavili nekaj primerov o izrabljanju bolniških dopustov za razna domača dela, vendar se taki in podobni primeri še vedno pojavljajo. To nikakor ne more biti koristno za dotičnega bolnika, ki je prepuščen domači negi, niti za družbo, saj tako zdravljenje ne more biti uspešno. Kljub temu, da so to le lažja obolenja in krajši bolniški dopusti, bi koristniki teh v tem času morali počivati in krepiti svoje zdravje.

Tov. D. S. iz Lesc bi moral po predpisu zdravnika ležati, vendar hodi v precej oddaljeno kopalnico pri Šobcu. P. A. iz Rečice pri Bledu se med bolniškim dopustom vozi na vasovanje k dekletu. — Morda bi bilo v tem slučaju boljše, če bi ga obiskalo deklo doma! Tov. P. V. iz Hrušice pa je svoj bolniški dopust izkoristil za beljenje stanovanja. Tudi kvartanje in popivanje v gostilni ni zdravju koristno, kar počenja tov. K. J. z Lesc.

Se več je takih primerov, da bolnikov ob obisku našega organa sploh ni doma, četudi bi morali biti po ukrepu zdravnika v postelji.

Tukaj popravljamo napačno navajanje v 7. številki našega »Železarja« pod naslovom »Bolniški dopusti niso za domače delo«. Za tov. K. K. je bilo navedeno, da je med bolniškim dopustom ob priliki kontrolorjevega obiska odšel z voli na njivo, vendar je kontrolor kasneje ugotovil, da izjava dotične osebe ni bila resnična, ker tov. K. K. volov dejansko ne poseduje. Dejstvo pa je, da ga ni bilo doma.

citeta je 1 milijon ton jekla, zaposluje pa 8.500 ljudi.

V dveh martinarnah proizvaja jeklo iz hladnega vložka in to s 36 % surovega železa. Glavna jeklarna ima 11 SM peči kapacitete po 110 ton. Oboki so v glavnem iz silika in zdržijo 12 do 13 tednov, a oboki iz bazične opeke vzdrže 20 tednov. Menjanje oboka traja 10 dni. V valjarnah imajo moderen bluming z napravo za čiščenje gredic flemanjem (scarfing) in pa dve stari kontinuirni progi za valjanje gredic. Nadalje polkontinuirno progo za lahke profile in pa dve kontinuirni progi za trake ena do širine 225 mm, ki je ena izmed najstarejših kontinuirnih prog za trake a druga moderna za trake širine 450 mm. Debelina traku se stalno kontrolira rentgensko in prikazuje na steni valjarne z raznobarnimi žarnicami. Kapaciteta te proge je 300.000 ton trakov letno. Adjustaža je opremljena z velikim številom obrezovalnih, delilnih in kontrolnih strojev. Železarna ima v gradnji novo hladno valjarno. Oddelek za izdelavo vagonskih slogov ima posebno kovačnico za osi, valjarno koles in valjarno bandaž za vagonne in lokomotive z odgovarjajočimi delavnici za obdelavo. (Dalje)

Stanovanje sem prevzel v redu

Posebna sreča in milost, ki te doleti v življenju, je novo stanovanje. Novo stanovanje v četvrtku, bloku ali morda celo v stolpnici. Lepo je videti novo stavbo, ki se ponosno beli med svojimi vrstnicami, samo nekaj let starejšimi. Srečen pa je oni, ki dobi odločbo za stanovanje v novi stavbi. Prav posebno doživetje — srečen je med srečnimi. Zakaj tudi ne? Nešteto je zgodb o težavah družin brez stanovanja ali s slabim stanovanjem. Nešteto je težkih dni, ki tako moreče tiščijo delovnega človeka in mu jemljejo voljo in prav gotovo tudi delovni dan. Vrsta čakajočih je dolga in vsak dan daljša. Le od časa do časa med čakajočimi nastane nemir — dobili so stanovanje. Kdo izmed čakajočih naj bi še ostal brezbrizhen? In ko si odločbo dobil, stojiš pred novimi problemi, ki pa so več ali manj hitro rešljivi.

Vstopil si v novo stanovanje. To pot še nisi sam. S teboj je komisija. Pregleduješ in prevzemaš stanovanje. Ko si vse ogledal in preizkusil, ko si poslušal nasvete in opozorila komisije, podpišeš zapisnik o stanovanju. Na koncu zapisnika je stavek »stanovanje sem prevzel v redu«. Krepko se podpišeš, dobiš ključ — postal si gospodar stanovanja. Zadovoljen si in vesel.

Na prve dni prebivanja v novem »kvartirju« pa kmalu pade prva senca, ki jo sprva nisi jemlješ resno. Potem so sence vedno pogostejše, dokler se tudi temu ne privadiš. Življenje ti zopet normalno teče naprej.

Novo stanovanje je lepo in ta prvi vtis naj bi postal tudi stvarnost. Žal ni vedno tako. V nekaj dneh postopoma spoznaš, da le ni vse v redu. Zatakne se roleta, odtrga se pero okna in vrata se vedno bolj krivijo. Vrata se težko zapirajo. Slišiš od spodaj in zgoraj butanje, ki se mu pridruži tudi tvoje. Vrata pač morajo biti zaprta in če ne zlepa, je pač treba sile. Morda si nekoč sanjal o stanovanju s parketom. Sedaj ga imaš. Toda ti si sanjal o gladkem parketu. No, so primeri, kjer je lepo gladek. Vendar ni povsod tako. Verjetno je bilo to odvisno od volje in razpoloženja parketarja. Da se ti prvo jesen ali zimo parket sredi sobe dvigne, to je pač običajen pojav. Na štedilniku počni plošča, vrata se ne dajo več odpirati; kdo bi našteval vse malenkosti. Pa poglejmo malo v kopalnico. Kopalna kad je otolčena, podstavek peči je že ves zarjavel. Umivalnik ima morda nežne razpoke, ki se v nekaj mesecih spremenijo v razpoke in nadejaš se lahko najhujšega.

Zato ne stopaj ali celo stoj v umivalniku!

Dobro je, če v hiši spoznaš vse ventile za vodo, za vsak primer. No, to so res malenkosti. Ne bo ti škodovalo, če se pozanimaš, v kateri steni stanovanja so dimni kanali. To pa zato, da ti bo jasno, čemu rumene in rjave lise po steni. Čim više stanuješ, tem več jih bo.

Če te doleti že prvo leto ta sreča, da si član hišnega sveta, si boš novo hišo še bolj ogledal. Na Plavžu — v našem novem naselju imajo v glavnem vsi bloki strehe — lupine. Oglej si dobro dimnike — polno razpok in pod lupino na dimniku, rjave srage, ki se od vrha počasi, toda sigurno širijo vedno nižje.

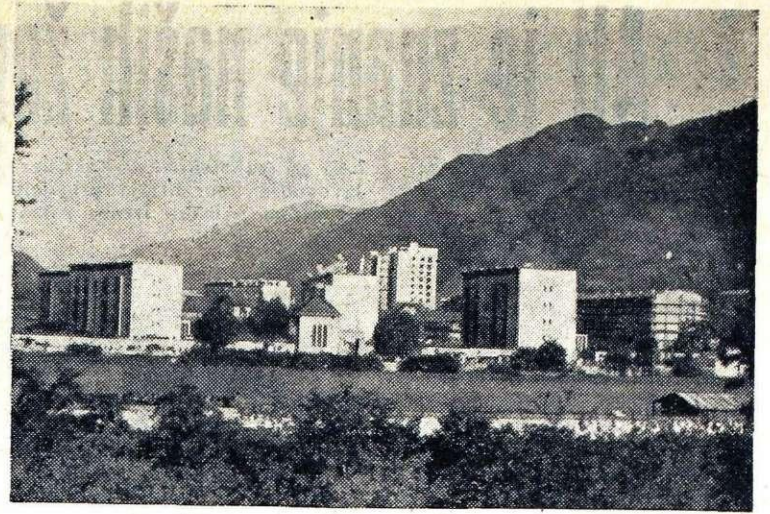
Žalostno — toda resnično! Vendar zakaj tako? V našem bloku so si te malenkosti ogledale že dve ali tri komisije. Koliko jih je bilo drugje — ne vem. Sprejeti so bili lepi zaključki. Da se vrata ne zapirajo, ja parket se je napol. Umivalniki razpokani, ali celo počen — slab material. Rolete se zatikajo in peresa lomijo — grobo ravnanje. Rumene ali rjave lise na steni, kjer so dimni kanali — povem na uho, član komisije mi je dejal »imate pa srečo, da ste na vrhu«. Za vse napake se ugotovi vzroke in tudi krivce. Pri tem pa tudi ostane.

Življenje nam poteka naprej. Vi pa, ki boste kmalu dobili nova stanovanja, dobro premislite, ko podpišete »stanovanje sem prevzel v redu«. Kajti ni vse zlato — kar se sveti.

Lep je program našega podjetja — boj za kvaliteto. Le v tej

smeri nam je zagotovljen razvoj in večji finančni efekt. Veliko bomo še potrebovali sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Toda ta sredstva morajo biti tudi takšna, kot investitor želi in kot je želja tudi vseh nas. Zato več pozornosti pri gradnjah novih stanovanj! Naj bodo naša skupna sredstva, ki so ustvarjena z naporom in prizadevanjem vsega kolektiva, pravilno izkoriščena! Prebivanje v novem okolju bo še lepše. Boj za kvaliteto naj zajame tudi one, ki gradijo naša nova stanovanja!

J. G.

Na polju raste novo naselje

Polletno delo DIT

Pol leta je minilo od občnega zbora in čutimo dolžnost, da poročamo o dosedanjem delu DIT Jesenice.

Glavne naloge, ki si jih je zadal novi odbor, so te-le:

1. Doseči dobro stanovsko povezavo in razgibati kulturno življenje članov.
2. Skrbeti za strokovno izpopolnjevanje članov.
3. Praktično sodelovati z občino pri reševanju nekaterih važnih vprašanj, kakor tudi povezati se z ostalimi družbenimi organizacijami.
4. Čim tesneje sodelovati z republiko Zvezo inženirjev in tehnikov.
5. V to delo pritegniti čim več članov društva.

Težišče dosedanjega dela je bilo na strokovnem polju in zato bi bilo treba to najprej omeniti.

Poleg strokovnjakov iz Železarne sta v tem času predavala na Jesenicah tudi prof. dr. ing. Drago Pavko z Rudarske metalurške fakultete v Ljubljani in dr. ing. Bogo Dobivšek z Metalurškega inštituta v Ljubljani. Prvi je odlično obdelal temo »Toplotna bilanca metalurških peči«, drugi pa je podrobno razčlenil nekatere probleme v predavanju »Pojem bazičnosti metalurških žlinderov«. Prav tako je bilo izredno kvalitetno tudi predavanje predavatelja ing. Heinza Schinka od firme Eckard A. G. Stuttgart - Bad Caunstatt o temah »Električna in pnevmatska kontrola ter regulacija« in »Regulacija parnih kotlov«. Omeniti bi bilo še treba zanimivo predavanje ing. Zvoneta Gorupa iz Titovih zavodov Litostroja z naslovom »Nodularna litina iz ZDA«. Strokovnjaki Železarne Jesenice pa so imeli naslednja predavanja: ing. Prešeren »Novi postopki proizvodnje kvalitetnega jekla«, ing. Urbar »Problemi valjanja debele pločevine«, tov. Odlasek »Fino pločevinske valjarne v Madžarski« in ing. Knez »Dodajni material za tehniko obločnega varjenja konstrukcijskih jekel«.

Poleg tega je imelo društvo tudi dva tečaja angleškega jezika z dvajsetimi udeleženci. S tečajema bo društvo nadaljevalo v jeseni. Društvo je sodelovalo v raznih komisijah, tako n. pr. v komisiji za parkirne prostore Železarne Jesenice in pa v komisiji za pregled osnutka projekta mestnega kopalnice na Jesenicah.

Naše delo je bilo usmerjeno tudi na področje strokovnega šolstva in pa na področje strokovnih izpitov za inženirje in tehnike. Omenjene predloge smo obravnavali skupno z Zvezo inženirjev in tehnikov LRS.

Izšla je tudi prva številka »Tehnične priloge Železarja«. Izdaja jo

Društvo inženirjev in tehnikov občine Jesenice. Druga številka je v tisku. Pri izdajanju te revije pa so v glavnem težave s tiskarno »Gorenjski tisk« v Kranju, ker čaka posamezna številka več mesecev preden gre v tisk. Pripravljeni članki za drugo in tretjo številko kažejo, da se bo ta revija lahko v kratkem kvalitetno dvignila na tako višino, da bo v ponos železarskim Jesenicam. Prvo številko smo poslali vsem železarnam v Jugoslaviji, kakor tudi nekaterim podjetjem težke strojne industrije in nekaterim fakultetam in inštitutom. Prvi odgovori kažejo izredno zanimanje za »tehnično prilogo«.

V okviru društva so bile tudi tri dvodnevne ekskurzije. Organizirali so jih: Društvo za varilno tehniko v Zagrebu (Tovarna parnih kotlov, Tovarna elektrod) in Krško (Tovarna roto papirja), Strojna sekcija (Metalna, TAM Maribor, Tovarna aluminija Kidričevo in naftina polja v Lendavi), energetska in metalurška sekcija (Tovarna motornih koles Koper, Uljanik Pula in Razdelilna postaja v Pivki). Razen tega je bil prirejen tudi ogled mednarodne razstave varilne tehnike v Ljubljani.

Društvo je delovalo tudi na polju družabnega in kulturnega življenja. 31. maja je bil sprejem novih članov v Društvo inženirjev in tehnikov, za katerega lahko trdimo, da je vsestransko uspel. Društvo je priredilo 3 glasbene večere, na katerih so sodelovali učitelji glasbene šole na Jesenicah. Obisk teh glasbenih večerov je bil več kot zadovoljiv in to je dokaz, da si ljudje resne glasbe želijo, ter da mora društvo tudi v bodoče prirediti take koncerte.

Sodelovanje z Železarno je prišlo do izraza predvsem pri opremitvi zgornjih prostorov tovarniške Kazine in pa udeleževanju pri metalurških igrah.

Društvo je v stalnem kontaktu z Občinskim ljudskim odborom in prav sedaj pripravlja za občino ciklus poljudno znanstvenih predavanj, katerih predavatelji bodo člani DIT Jesenice. Prav tako je društvo tudi v stalnem kontaktu z ostalimi političnimi in družbenimi organizacijami kot so Zveza komunistov, Društvo mladih proizvajalcev in Ljudska tehnika.

Lahko trdimo, da je bilo polletno delo Društva uspešno, želimo si le, da bi bila vsaj taka tudi druga polovica leta do občnega zbora.

ing. Janko Mede

OBJAVA

Po predstavi »Tugomerja« ob proslavi 90-letnice Železarne Jesenice sem pogrešil objektiv za Leico. Etui z objektivom se je nahajal v sivi usnjeni torbici.

Ker je meni objektiv nujno potreben in dragocen, naprošam najditelja, da mi ga proti nagradi vrne.

Franc Torkar

PREKLIC

Preključimo izkaznico za vstop v Železarno na ime Jakob Platinšek, obrat Javornik II in jo smatramo za neveljavno.

Problemi električnih hišnih napeljav

Konec meseca junija je bil v Elektrotehničnem društvu LRS v Ljubljani sestanek predstavnikov Elektroenergetske inšpekcije LRS, sekretariata za notranje zadeve, inšpekcije dela LRS, strokovnega združenja DES, obrtne zbornice in Elektrotehniškega društva LRS po vprašanju električnih instalacij v stanovanjskih stavbah, o proizvodnji elektromateriala in o prodaji elektromateriala. Na sestanku so bile zabeležene važne ugotovitve, ki zahtevajo nujne rešitve oziroma ukrepe. Oglejmo si jih:

1. Vse industrijske električne instalacije so podvržene stalnemu nadzoru raznih inšpekcij, tako ob zaključku novogradenj, kot pozneje, dočim povečini manjka podobnega nadzora pri hišnih instalacijah.
2. Številno elektroinstalaterjev je precej večje od predvojnega, vendar jih na podeželju v glavnem ni. Nove hišne instalacije večinoma ustrezajo, kjer so jih montirali strokovnjaki, ne pa tudi tam, kjer so delali nestrokovnjaki ali

kot pravimo »šušmarja«. Zelo slabo in nestrokovno so izdelane razne razširitve ali začasne (provizorične) instalacije. Posledice takega dela so plačane s smrtjo posameznikov, katerih število je pri teh napravah nizke napetosti 3-krat večje, kot v ostalih evropskih državah. V LR Sloveniji je sedaj nad 320.000 odjemalcev, ki spadajo v skupino hišnih instalacij. Da se zmanjša število nesreč, je potrebna vzgoja vseh prizadetih in nadzor nad hišnimi instalacijami.

3. Za vzgojo odjemalcev se predlaga sledeče:

- a) ELES že izdaja razne lastne publikacije in prispevke v časopisih;
- b) Na zadnji strani računov za električno energijo, ki jih dobe odjemalci, naj se natisnejo varnostna navodila;
- c) Vse članke in razne publikacije je treba pregledati in vskladiti;
- d) V 8. razredu osemletke naj se

uvede stalni pouk o elektrotehniko in nevarnostih električnega toka;

e) V vseh strokovnih in vajeniških šolah bi bilo treba vpeljati pouk o električnih napravah, ki jih stroka uporablja.

4. Za proizvodnjo elektromateriala, naj bi se v Zakonu o standardizaciji predpisalo in uvedlo obvezen pregled izdelkov, če ustrezajo standardom. Nadalje naj se uvede pregled glede varnosti in izdelke naj se opremi z varnostnimi znaki, ali pa prepove njih razpečevanje.

Prodajalcem elektromateriala je treba nuditi pouk glede pravilne uporabe materiala, da bodo lahko svetovali odjemalcem. Pri prodaji električnih aparatov naj se predpiše obvezno prilaganje varnostnih navodil, ki prodanim motorjem pa se naj dobavljajo primerna zaščitna stikala. Ker teh ni vedno na razpolago se vgrajajo neprimerna ali pa celo samo varovalke. Za odstranitev teh nedostatkov bo Elektrotehnično društvo LRS skupno s

Tudi tak prizor najdemo v železarni. Zaboje za smeti je očitno premajhen. Tako odlaganje pa je proti vsem požarno varnostnim predpisom

Trgovinsko zbornico sklicalo zastopnike trgovin.

5. Da se izboljša stanje pri elektroinstalaterjih, bo temu primerno izdan montorski priročnik za električne instalacije. Občinski ljudski odbori pa bi ob izdaji ali preklicu obrtnih dovoljenj dajali po eno kopijo elektrodistribucijskemu podjetju, Obrtna zbornica pa naj dostavi seznam vseh elektroinstalaterjev oz. obrtnikov.

6. Periodične preglede hišnih instalacij bi izvrševala Elektroenergetska inšpekcija skupno z DES, odnosno distribucijska podjetja bi izvedla kampanjo glede ozemljitev po sedaj veljavnih predpisih.

7. Za sorazmerno visoke cene varovalk, varovalnih vložkov, instalacijskih avtomatov, varnostnih »Schucco« vtičakov in utičnic je treba ugotoviti vzroke in predlagati ukrepe za pomenitev, da se s tem olajša uporaba tehnično ustreznega materiala.

Sklepi posveta so vsekakor koristni in bodo mnogo pripomogli k preprečitvi nesreč. Pri izvajanju teh sklepov pa morajo seveda sodelovati vsi odjemalci. Na tem področju čaka veliko dela tudi našo podružnico Elektrotehničnega društva LRS.

Tuma Slavko

Železničar

Čemu konserviranje sadja in zelenjave

V prostorih nove jeseniške tržnice in po zelenjavnih trgovinah pogosto srečujemo gospodinje, ki nakupujejo večje količine sadja in zelenjave. Tega ne bodo porabile takoj, primerno ga bodo predelale in konservirale za zimsko meseco. So pa druge, ki mislijo, da to ni potrebno. Pravijo, da lahko nabavijo zelenjavo in sadje ter kompote in marmelado tudi v zimskem času v trgovinah. Kateri imajo prav?

Naš organizem potrebuje vse leto enakomerno hrano, le v poletnem času nekoliko manj maščob kot v zimskem. Potrebe organizma po živalskih in rastlinskih beljakovinah, rudninskih snoveh in vitaminih pa so vedno enake. Narava nam daje vse leto sadežev, v katerih so zadostne količine rudninskih snovi in vitaminov. Zato moramo v času, ko imamo svežega sadja in zelenjave v preobilici, to dobro izkoristiti in jo primerno predelati, da jo bomo lahko ohranili za mesec, ko je ne bomo mogli dobiti sveže. Moramo jo konservirati.

Konserviramo lahko tako, da sadju in zelenjavi

1. odstranimo odvisno vodo — jo sušimo;
2. zelo ohladimo — zmrzujemo pri —18 stopinj ali —45 stopinj Celzija;
3. segrevamo do 75 stopinj Celzija in tako uničimo fermente ali encime, ki povzročajo spremembe na živilih;
4. preprečimo razvoj in škodljivo delovanje raznih glivic (kislinske gnilobne, plesni itd.) z dodatkom sladkorja, kisa ali soli;
5. konservi s primernim zapiranjem preprečimo dostop zraka.

Konserviranje izgubi svoj pravi pomen, če sadje in zelenjavo s prekomernim kuhanjem ali presoljevanjem tako predelamo, da izgubi svoje najkvalitetnejše sestavine, to so rudninske snovi in vitamini. Vitamin C, ki ga je v sadju in zelenjavi največ in ga naš organizem potrebuje tudi v zimskih mesecih, je v vodi topljiv in je zelo občutljiv za visoke temperature. Zato moramo biti pri predelavi zelo pazljivi, da

1. ne segrevamo sadja preko 75 stopinj Celzija;
2. ne segrevamo predolgo;
3. steriliziramo — segrevamo do 100 stopinj Celzija vse ste-

klenice in kozarce, v katere shranimo konzerve;

4. zapiramo vroče konzerve, ker s tem preprečimo dostop zraka;

5. zapiramo temeljito in z materialom, ki ne propušča zraka (celofan, polivinil, gumijaste kapice, stekleni pokrovčki in gumice).

Sušenje je najstarejši in najpreprostejši način konserviranja. Ni pa najboljši, saj hkrati z vodo odstranimo iz sadja in zelenjave tudi precej rudninskih snovi in uničimo vitamine. Zelo idealno konserviranje je močno ohlajevanje (—18 stopinj ali —45 stopinj Celzija), ki pa je možno seveda le tam, kjer so priprave za to, n. pr. hladilnica v Dekanih pri Kopru. Na trgu lahko v zimskem času kupimo kumare, fižol v stročju, jagode, borovnice itd. v zmrznjenem stanju. Jestivine moramo potem polagoma segrevati do sobne temperature, sicer bi ledeni kristalčki ranili nežno sadno tkivo. V nekaterih državah, kjer je gospodinjstvo naprednejše, imajo posamezniki ali vaške ter stanovanjske skupnosti svoje zmrzovalne skrinje. V te skrinje shranijo v primerni posodi vse občutljivo sadje (jagodičevje, češnje, marelice in zelenjavo). Potem lahko jedo sredi zime sveže jagode ali pa lepe rdeče češnje in sveže paradižnike ter papriko. V take skrinje shranjujejo tudi meso in mesne izdelke, n. pr. ob zakolu domačega prašiča. Tako tudi pozimi lahko jedo krvavice, pečnice ali sveže mesne izdelke.

Pri nas teh možnosti še nimamo, zato se poslužujemo onih, ki so nam dosegljive. Za naše razmere je trenutno najidealnejši način konserviranja sadja in zelenjave v sokovniku. Naš domači sokovnik je izdelek tovarne emajlirane posode »Emajl« v Celju. Je iz zelo dobrega materiala, idealnih kapacitet, praktičen, ličen in ne predrag. Vsaki gospodinjki, ki si ga bo nabavila, bo izdatek zanj povrnjen že kar prvo leto. Ne bo ji treba pozimi in spomladi kupovati dragih pomaranč, da bo prišla do vitamina C. Svoji družini bo lahko postregla z okusnimi sadnimi sokovi, ki ne bodo imeli manj C vitamina kot pomaranče, bodo pa neprijemno cenejši. Štefka Bergant

tudi z vodo, v kateri smo raztopili boraks.

Proti znojenju pod pazduhami so najboljše potnice, ki preprečujejo kvarjenje obleke, varujejo pa nas tudi pred izpuščaji, ki bi se lahko pojavili vsled preobilnega izločanja potu.

Najbolj preprosta in zdrava potnica je bel filtrirani papir ali pa preprano čisto platno. Urokujmo jih pa lahko same iz ostankov batista, ki smo jih namočile v zelo mlačni borovi vodi in hitro posušile pri peči ali na soncu. To ponovimo tri-štiri-krat in potnice so gotove. Tudi iz jelenje kože ali iz mehke flanele se lahko napravijo, potem pa namočijo v galunu.

Vsa omenjena sredstva, to je formalin, salicilni alkohol, salmijak, boraks in galun lahko nabavimo v apotekah ali drogerijah. M. J.

Nekaj o potenju

Oh, kako je vroče! Kako se potim! — Take in podobne vzklike čisto slišimo. Vendar je potenje — čeprav neprijetno — zelo koristno, ker s tem izločamo iz telesa hlape, ki se zgoščajo na površini telesa in so pomešane z izločkom znojnih žlez. Morda se boste čudili, vendar je res, da preko poletja (seveda, če ni deževno kakor letos) izločimo dnevno 3/4 litra potu.

Potenje pod pazduho se omili z rednim umivanjem. Za to je najboljša salicilno milo, ali 2 % formalina v mentolnem spiritu, ali 3 % salicilni alkohol. Priporočajo tudi umivanje v mlačni vodi, ki jo nekoliko okisamo. Potni madeži na belih svilenih bluzah so res neprijetni. Odstranimo jih z belim kisom. Zastarele madeže očistimo z vodo — mlačno — ki smo ji dodali nekoliko salmijaka. Porumenela mesta pa zdrgnemo z limonovim sokom in speremo s čisto vodo. Potne madeže na volnenem blagu odstranimo, če jih najprej zdrgnemo z mlačno vodo, zatem pa s krpico ali vato, namočeno v bencin. Sveže potne madeže se da odstraniti

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega brata in strica

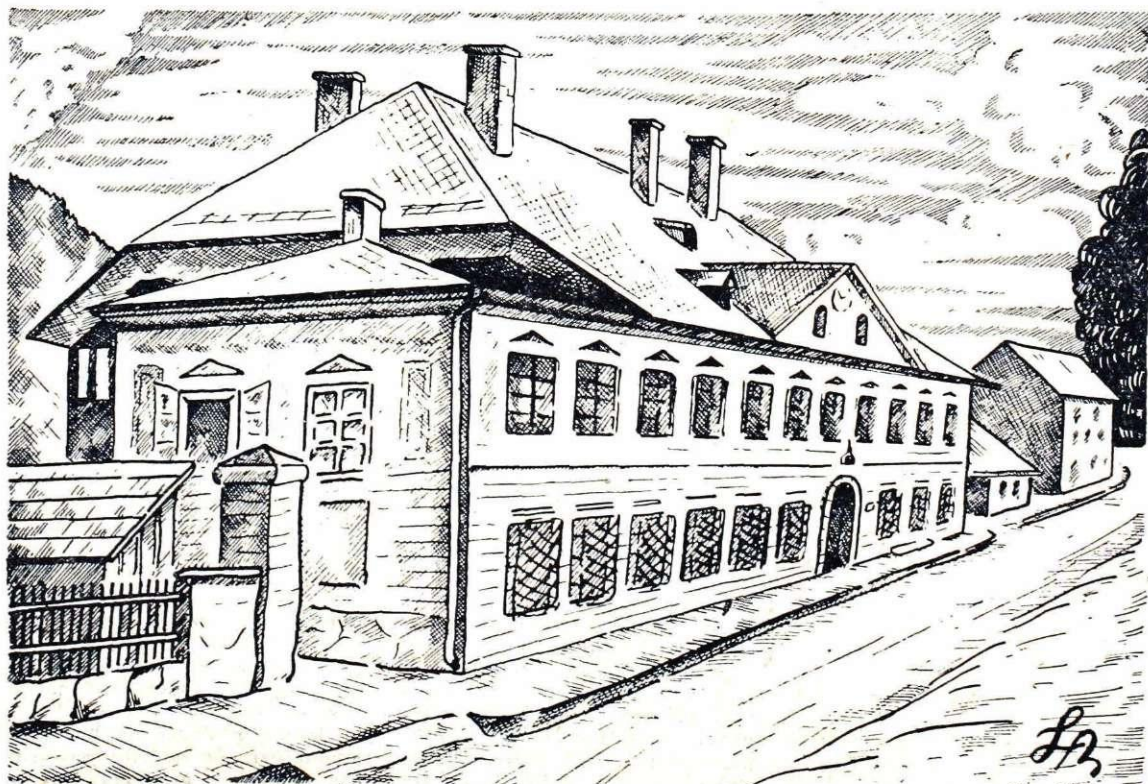
FRANCETA VISTRA

bivšega livarja Železarne Jesenice, oficirja JLA v pokoju, honorarnega uslužbenca tovarne glinice v Kidričevem in kapelnika godbe DPD Svobode v Kidričevem

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu poklonili vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo SZDL, ZB, Zvezi rezervnih oficirjev, godbama Svobod iz Kidričevega in Jesenice, delegaciji DPD Svobode iz Kidričevega, delegaciji kolektiva tovarne glinice iz Kidričevega in govornikom za ganljive besede ob odprtem grobu.

Posebna zahvala SZDL terena Podmežaklo in sosedom za pomoč, poklonjeno cvetje in za spremstvo na njegovi zadnji poti.

Bratje Vister z družinami

Graščina na Stari Savi

Naše strojepiske pri delu

Pri izvrševanju vsakdanjega pisarniškega dela je postal pisalni stroj neizogibno potreben. Marsikdo se še nikoli ni poglubil v delo, ki ga na stroju opravlja strojepiska in na hitro rečeno, velja pisanje na stroj za lahko delo. In vendar temu ni tako. To so ugotovili že mnogi strokovnjaki. Važno je seveda, kako strojepisno delo opravljamo.

Obvladanje desetprstnega slepega tipkanja omogoča, da strojepiska ob enem opravlja tri funkcije: prečita, napiše in kontrolira napisano besedilo.

Medtem mora strojepiska, ki piše po starem načinu, najprej besedilo prečitati, poiskati na črkovnici odgovarjajoče črke in nato še prečitati, kaj je napisala. S pogledom bega od

V naši »Železarni« je le malo delovnih mest, kjer mora uslužbenka vseh osem ur pisati izključno na pisalni stroj. Večina je obenem zaposlena z drobnimi administrativnimi deli in je znanje strojepisja le osnovni pogoj za izvrševanje danih nalog. Vendar bo vsakogar zanimalo, če opišemo delo strojepiske v nekaj številkah.

Poleg manjših, drobnih del, more dobra strojepiska napisati okoli 30 strani na formatu DIN A4 — 35 vrst po cca 65 udarcev. Torej zneso na eno stran 2275 udarcev, tako da napravi strojepiska v osmih urah 68.250 udarcev. Dodati je treba še, da je nekatere znake in velike črke treba pisati z uporabo prenosnice, ki jo pritiskamo z mezinčcem. Teža voza, s prenosom vred, znaša cca 35 dkg na uda-

OBJAVA

Vodstvo Komunalnega oddelka Železarne Jesenice, obvešča člane kolektiva, da je v smislu zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ 16) prevzelo od ObLO Jesenice vse prošnje, ki so jih vložili naši delavci za pridobitev stanovanj.

S tem v zvezi je postavljen referent za stanovanja. Uradne ure za stranke so: v petkih od 8. do 12. ure in od 14. do 18. ure popoldan, ter v sobotah od 8. do 12. ure.

Vse delavce vabimo, da urejujejo svoja stanovanjska vprašanja v uradnih urah, ki so določene za stranke, kar naj bo tudi to temelj delovne discipline in pot k uspehu.

predloge na tipke in izdelek, da jo kmalu zaboli glava.

Pogled na strojepisko, ki sedi za pisalnim strojem mirna, zravnana, z rokami počivajočimi na določenih tipkah, je mnogo prijetnejši, kakor pogled na tisto strojepisko, ki sedi malomarno, s prekrižanimi nogami, sključena zdaj v eno — zdaj tja v drugo smer, njeni prsti, od katerih ima zaposlena le po dva ali kvečjemu tri, pa skačejo od desne proti levi po tipkah. Čeprav učenka, ki se je naučila osnovnih naukov desetprstnega slepega tipkanja, sprva ne more dosegati tistih strojepisk, ki so se v istem času hitreje naučile tipkati po svoje, vendar ne sme odnehati. Le s sistematičnim vadenjem, vztrajnostjo in natančnostjo pridemo do uspeha. Noben gib ne sme biti zastoj in noben nujen gib ne sme izostati.

rec. Pri povprečno 30 znakih na eno stran dvigne torej strojepiska v osmih urah z najslabšim in najmanjšim prstom — mezinčcem — cca 315 kg. Zamislimo si teh 315 kg v štručah kruha po 1 kg in ugotovili bomo, da mezinček strojepiske dvigne 315 štruc v osmih urah.

Če bi dalje nanizali list za listom, ki jih napiše strojepiska v 25 dneh na papir formata A4 (dolžine 30 cm), zneso to na dan 9 metrov, na mesec pa 225 metrov dalje. Kot primer vzemimo obseg hokejskega igrišča, ki znaša 200 metrov in videli bomo, da 200 metrov in videli bomo, da 200 metrov bi nam ostalo za okrasitev tribune.

Iz teh nekaj skopih primerov lahko ugotovimo, da je delo strojepiske ne samo duševno, ampak tudi telesno naporno.

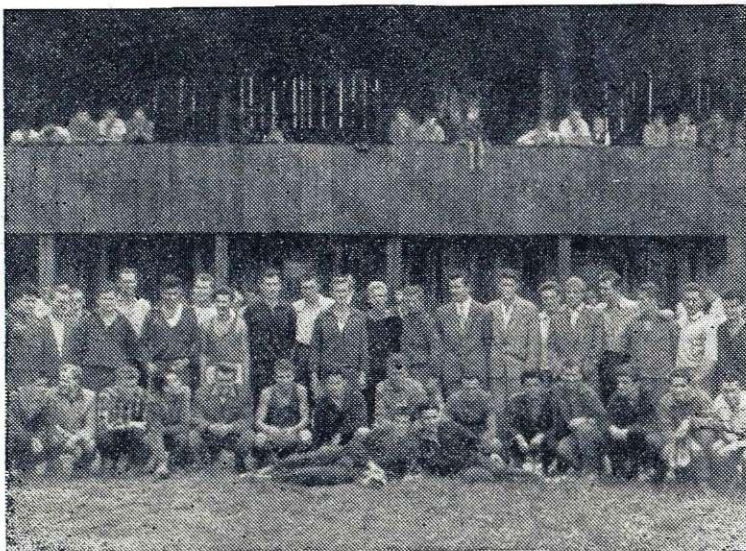
KMP v „Jugoturbini“

Clani kluba mladih proizvajalcev iz našega kolektiva smo

priredili dvodnevni izlet z avtobusom po lepem delčku sosedne republike Hrvatske. Prvi dan smo potovali do Karlovca, kjer so nas pričakovali mladinski predstavniki iz tovarne »Jugoturbina«. To je v primeri z našo železarno majhno podjetje, v katerem je zaposleno okoli 1300 delavcev. Pred vstopom v podjetje smo si ogledali poslopje, kjer domujejo med drugimi tudi njihove kulturne organizacije. Poslopje so dogradili v začetku avgusta letos. V tej zelo lepi prtilični stavbi so ekonomično razdeljeni prostori sindikata, organizacije komunistov, delavskega sveta in mladine. Poleg tega je v domu lepo urejena kino dvorana in posebna soba, v kateri imajo nov televizijski sprejemnik. Tako smo že v začetku spoznali, da je kulturno življenje teh delavcev dobro urejeno. Nedaleč od tega doma smo prišli do njihove menze. Tudi to poslopje je napravilo na nas prijeten vtis, posebno glede higiene. Kamor smo pogledali, so se nam kazali novozgrajeni stanovanjski bloki, tako da v tem podjetju nimajo več takih skrbi s stanovanji, kakor je to še pri nas in ostalih večjih podjetjih. Končno smo le prispeli do tovarne »Jugoturbina«. To podjetje je bilo (Nadaljevanje na 8. strani)

Mladinec Srečko Krč v finišu na 1500 m, ki ni bil zaman, saj je odnesel prvo mesto.

Da je bilo atletske tekmovanje res množično, je razvidno že s te slike, ki nam predstavlja atlete, člane našega kolektiva.

KMP v „Jugoturbini“

(Nadaljevanje s 7. strani)

ustanovljeno kmalu po vojni in se še vedno krepko razvija.

Končni izdelki te tovarne so parne turbine in Dieslovi motorji. Zaposlenih je največ strugarjev in ključavničarjev in ostalih pri montažnih delih. Tudi ta tovarna ima vajensko šolo, iz katere črpa vedno več nove delovne sile. Plače posameznih delavcev so razdeljene tako, kakor pri nas po kvalifikacijah. Proizvodnja in kvaliteta njihovih izdelkov pa vzporedno naraščata za potrebo domačega in tujega trga. Po ogledu te tovarne smo bili v živahnem pogovoru z mladinskimi aktivisti. Spoznali smo njihovo politično, kulturno in vzgojno delo. Mi smo jim pripovedovali o vlogi mladine v našem podjetju, o sestavi mladinskega komiteja, sekretariata, o delu mladinskih komisij itd. Predvsem so jih zanimala naše komisijske, ki jih v svojem komiteju nimajo. Oni niso razdeljeni, vendar rešujejo vse probleme oziroma vprašanja skupaj. To je pri njih lahko, ker jih je malo v primeri z mladino v naši železarni. Pri nas pa komisije morajo biti, ker bi komite sam težko imel pregled nad tako številno mladino. Ob koncu razgovorov smo jim za spomin poklonili sliko naše železarne.

Drugi dan smo se odpeljali na Reko, kjer smo si ogledali ladjedelnico. V njej je zaposlenih čez 4000 delavcev. Tudi v tem podjetju so dosegli lepe uspehe. Tako bodo v bodoče začeli razne dele za gradnjo ladij, katere so morali do sedaj uvažati, sami izdelovati. Ponosni smo bili, ko so nam povedali, da je pločevina, ki jo uporabljajo, iz naše železarne. Res jo v ladjedelnico uvažajo prav iz javorške valjarne, pločevino, ki je bila pred izgraditvijo moderne valjarne na Javorniku glavni uvozni artikel v Jugoslavijo. Tudi v tem podjetju smo se dalj časa razgovarjali z mladinci. Spoznali smo, da je način njihovega dela sličen našemu. Ob koncu našega obiska so nas mladi funkcionarji pospremili na kopanje in smo se tudi tu v zelo živahnem pogovoru marsikaj pomenili.

Jože Vindišar

PREKLIC

Podpisani preklicujem kot neresnične in obžalujem vse svoje žaljive trditve o Anici Peternel in Anici Grubar z Blejske Dobrave št. 66 ter se jima zahvaljujem, da sta odstopili od tožbe.

Jože Terseglav,
Blejska Dobrava 66

IZDAJA: ŽELEZARNA JESENICE — ODGOVORNI UREDNIK: STANE TUŠAR — URED. ODBOR: Pavel ing. Sešek, Andrej Dolinar, Ivan Vovk, Tone Pintar, Franc Hrastar, Stefan Nemec, Ludvik Kežar, Milan Budja, Miro Noč, Dušan Stare, Edo Zaggar, Zdravko Črv, Zdravko Pogačnik in Lojze Likovič. — NASLOV: Uredništvo štirinajstdnevnika ŽELEZAR — Železarna Jesenice, telefon 271 — TISK: GORENJSKI TISK V KRANJU

ZA STEH V RAZVEDRILU

Pozdravljeni Nergači

Srečno sem jo prirajžal z Jadrana, s polno doživljajev, ter s svojim aparatom »firbce« narenil nekaj posnetkov, ker nisem še vseh razvil, sem vam jih priložil v pogled samo nekaj.

Ker sem se zelo navadil vročine na morju, sem se odločil, da zaradi hladnega vremena doma malo pogrejem vročino željno telo v jeklarni in na elektro peči.

Vročina iz SM peči je blagodejno vplivala na moje telo, dokler me ni nekaj še bolj pogrelo. Videl sem delavca, ko je dobil »Železarja« od neke uslužbenke in takoj vanj zavil svoje cokle. »Orkarduš« sem rekel ter ga vprašal, če res ne potrebuje nobene duševne hrane, da kar tako uničuje cajtn'ge. »Te cajtn'ge sem jaz že pred tednom prebral«, mi reče. »Pri nas smo ravno tako, kakor v livarni na tekočem s cajtn'gam, ker jih vedno teden dni pozneje dobimo, kakor v drugih obratih. Veš, takemu delu pravijo pri nas »ažurnost administratorke«. Tega dekliča si pa moram ogledat«, sem mu rekel in odšel dalje.

Kar naenkrat sem zagledal v nekem kotu kapnike. Vprašal sem bližnjega delavca, če so to stalagmiti ali stalaktiti. Vesel mi reče: »Mistiš se, če tako misliš. To je navadno zelje, ki ga je nekdo ubrisal v zid.« »Zakaj pa?« ga vprašam. »Ja, je član četrtega obroka, pa je rekel, da je še prezgodaj, da bi zelje krasilo njegovo kastrolo. Sicer tako dejanje ni lepo, pa kaj hočeš, ko je pa s kmetov doma! Si pač lahko kaj takega »špoga«.« Hotel sem mu ravno nekaj odgovoriti, pa je tisti trenutek priletel mimo mojega obraza vodni hlap — mo po martinarsko se reče »plunc«. Hitro sem se obrnil, da bi videl smer izstrelka, ko se mi v obraz posmeji moj kolega Miha Procent. »O, na zdravje!, kmalu bi utonil v tvojem vodnem hlapu«, mu rečem. »Oprosti mi, te nisem videl, Spica, toda človeka včasih tako zdraži, da bi najraje eksplodiral.« »Ja, kaj pa je tako hudega? Kar meni zaupaj, pa bo vse dobro.« Pogledal je okoli sebe in ko je videl, da je zrak čist, mi pokaže z roko na SM peč, ki so ravnokar popravljali industrijski zidarji, rekoč: »Ali vidiš?« »Seveda vidim, to so reveži, v taki vročini pa popravljati peč, to je strašno!« »Kaj je strašno? Nič ni strašno!« reče on. »Saj imajo po 150 % na uro, to je pa tudi nekaj, fant moj.« »Če je tako lahko, zakaj pa potem ti ne greš delat tega dela, saj si tudi zidar, seveda ti rajši zidaš po »fajrontu«, ti bolj nese, ali ne?« mu rečem.

Pa pravi Miha: »O, zelo rad bi delal to delo na peči, pa ne pridem na vrsto«. »Kako to, da ne?« ga začuden vprašam. Pa m. takole odgovori: »Ja, veš, samo emi in isti delajo to delo, pa ne morem pogruntati, zakaj«. »Čakaj, ti bom pa mogoče jaz uganil, samo, da malo napnem svoje svengalske oči.«

»Tako, sedaj mi pa pogled v oči in odgovorjaj odkritosrčno na moja vprašanja. Ali si pri delu len?« »Ne«. »Ali si mogoče v zlahti s polirjem?« »Ne«. »Dobro«, mu rečem. »Ali imaš sadje, krompir, šnops?« »Ne, še enkrat ne«, reče prestrašeni Miha, »saj nisem kmet.« »No, vidiš, fant moj, pa sva si na jasnem. Ne boš še tako hitro prišel na vrsto, ali me razumeš?« Hotel se mi je zahvaliti za pravni poduk, toda prepil me je predčasno vrgel skozi vrata jeklarne in me rešil nadaljnjih vprašanj Mihe Procenta.

No, pred jeklarno me je ustavil še mimogrede en praktikant. Preden mi je zastavil vprašanje, sem ga vprašal, zakaj je tako moker po hrbtu. Zaupal mi je, da je začel takoj močno švicat, ko mu je rekel mojster, da bo šel delat v grapo. No, potolažil sem ga, do mojstrove besede še niso zanj nevarne. »Če bi pa res slučajno padel v grapo«, mu rečem, »si pa lahko brez skrbi, saj ti bo vročina zopet roke k delu zasukala«. Malo bolj kisló se mi je posmejal in rekel, da bo kmalu rešen dela, ker se že začenja šolsko leto in je odšel proti kantini. Mislim, da sem vam za danes dosti načelkal, ker moram sedaj še odgovoriti na vprašanje, ki mi ga je poslal študent Matko Slavist.

Vprašanje se glasi: Po trimesečni praksi se vračam zopet na univerzo. Rad bi vedel, če je v času moje prakse nastala kakšna sprememba v slovenščini.

Odgovor: Večjih premikov nisem zasledil v slovenščini, razen dveh popravkov, in sicer: ne reče se več mesečni prejemki, temveč mesečni prijemki in ne obdavčljivi del, ampak obdavčljivi del. Seveda teh popravkov ne boste zasledili v Uradnem listu, temveč na mesečnem izplačilnem listku.

Do nadaljnega pozdravljeni od Špice Nergača

V temni noči »nakajen« gre domov

»Klotilda, Klotilda!, v katerem bloku že stanujeva???«

Osnovanje abonentskih svetov v menzah

V Kadrovske domu so prejšnji mesec osnovali aktiv komunistov. V aktivu so se odločno lotili perečih problemov samecev, ki stanujejo v Kadrovske domu in menze v njem.

Ugotovili so, da se stanje v bivališču vendarle popravlja. Po sobah postavljajo umivalnike, montirajo električne doze za priključke radio aparatov itd. Važno je dalje vprašanje shranjevanja koles, ki jih zdaj nekateri spravljajo kar po sobah, prav tako je nujna rešitev vprašanja dnevnega prostora in še marsičesa drugega. Pri tem je treba žal ugotoviti, da stanovalci sami premalo skrbijo za to, da bi si ustvarili prijetno in snažno domovanje.

Problem zase n. pr. so barake ob Kadrovske domu, ki so stare in slabe, saj je že tisto, kar je bilo zadnje čase popravljeno, spet pokvarjeno, razen tega pa tudi posamezni tamkajšnji stanovalci menda ne čutijo potrebe po redu in snagi. Stanovalci so slabo povezani s SZDL na terenu ali pa sploh niso vključeni itd.

Z ozirom na vse te pomanjkljivosti je aktiv sprejel naslednje ukrepe, sklepe in predloge: — izvolil je za stalno delo vodstvo s tovariši Ivanom Rupnikom, Stevom Jejeničem in Alojzom Muličem;

— v vsakem nadstropju naj se izbere poverjenika za SZDL;

— vsaka soba naj izbere sobnega starešino;

— pregleda naj se vse možnosti, kaj bi stanovalci lahko sami ukrenili za poživitev in napredek družbenega življenja v samskem domu;

— preskrbeti je treba časopise in razne publikacije, da se bodo stanovalci mogli seznanjati z dnevno problematiko;

— organizira naj se aktiv vseh abonentov menze in izvoli abonentski svet. Za ta svet je komunalni oddelek že predložil pravilnik, ki naj določi njihove dolžnosti in pravice. Abonentski svet — imel naj bi 5—7 članov — je organ družbene kontrole, pooblaščen, da nadzira poslovanje menze in predlaga ukrepe za izboljšanje njenega poslovanja.

Delovanju komunistov v Kadrovske domu bi morali slediti tudi v drugih samskih naseljih, n. pr. v samskem domu na Plavžu in Straži, ki ima že celo neugodne pogoje. Š. N.

Najhuši potres je razsajal leta 1923. na Japonskem. Pobil je nad 142.000 ljudi in povzročil 5 milijard dolarjev škode.

Izrael je najboljše zavarovana država na svetu, seveda le v medicinskem pogledu, saj pride na vsakih 830 ljudi en zdravnik. Najhuje je v Sudanu, koder pride na zdravnika 86.000 prebivalcev.

Če se bojite grmenja, ne hodite na Javol! Tam grmi 322 dni v letu. Kraj Yuma v Arizoni pa je priporočljiv za ljubitelje sonca. Tu sije sonce v 96 % vseh dni, ali vsaj tako je bilo leta 1924.